

PREMOGARJI DOBILI dobro pogodbo, a njihno delo je težavno in nevarno kakor je bilo prej.

Svetovni metež in nered v znamenju razrednega boja

Dva nasprotujoča si sistema v napeti tekmi. — Borba s "komunizmom" na Kitajskem in v raznih drugih deželah. — Intrige z Grčijo

Sedanja konferenca za obnovitev evropske ekonomije, ki se vrši v Parizu, je jasen dokaz delitve sveta v znamenju ideologije in novih imperialističnih teženj.

Amerika v spoprijemu z USSR Propaganda naše vlade trdi, da je v borbi za obvarovanje svobode v vseh deželah, ki jo hočejo, pa jim jo ogroža Sovjetska unija.

V Moskvi odgovarjajo, da se nam gre le za oljna polja v Sredozemlju, za rudniška bogastva in za tržišča.

Anglo-ameriški oljni interesi so se zedinili za skupno ekonomsko in politično taktiko v Iranu in sploh po vsem Sredozemlju, kjer sedaj prevladuje ameriški kapital in ameriška diplomacija ter bojna sila. V Saudi Arabiji smo dobili monopol nad petrolejskimi ležišči, ki so baje največja na svetu. In da ne pride Rusija do njih, in ne v Grčijo in ne v Turčijo, smo si ustvarili "Trumanovo doktrino".

Zrtev teh spletk je za enkrat najbolj Grčija. Dasi smo ji podarili sedaj tri sto milijonov dolarjev, in ji poslali proporcionalno več živilske podpore kot katerikoli dežel, je v nji civilna vojna vseeno nadaljevana, kar pomeni, da veliko grškega ljudstva ne odobrava našega umešavanja.

Na drugi strani ameriška diplomacija pritiska na organizacijo združenih narodov, da naj prične "v obrambo Grčije" z oboroženo intervencijo proti Jugoslaviji, Albaniji in Bolgariji.

Albanija najbolj "kritizirana" V anglo-ameriškem tisku je najbolj na jeziku Albanija, nedvomno na pobudo uradne propagande proti nji. Dne 13. julija je bila spet obdoločena, da je iz nje udrl v Grčijo kakih tisoč mož, ne kot kaki "gerilci" tem-

več kot profesionalno izvežbana, moderno opremljena vojska. A v isti sapi poročajo propagandisti grške vlade, da so kraljeve čete gerilce skoro povsod potolkle, ali pa jih polovile. In tik na to pa spet o masnih aretacijah po vsi Grčiji.

V Washingtonu smatrajo, da bi grški kraljevi vladi ne bilo težko zadušiti upora — saj ima vendar našo ter angleško municijo in našo drugo materialno pomoč, če se bi moglo prisiliti Jugoslavijo, Bolgarijo in Albanijo, ki so sosede Grčije?

Saj imajo baš one skupne interese dočim tuje sile po Balkanu le intrigirajo — seveda ne balkanski deželam v korist.

Uhlajanje odnošajev z Jugoslavijo Zaradi naše takozvane nove politike (Trumanove doktrine) in intervencije v Grčiji postajajo

(Konec na 5. strani.)

Naši dolarski "orli" na Grškem, v Turčiji itd. že v ofenzivi

V Grčiji so dne 8. in 9. julija aretirali nad štiri tisoč "komunistov" in drugih takih, ki so bili osumljeni prijateljstva do komunizma ter jih vrgli v koncentracijske logarje.

Režim v Atenah jo to svoje teroristično početje opravičeval s tem, da je odkril zaroto — komunistično zaroto kajpada — za strmoglavljenje kraljeve vlade.

Predno je orožništvo dobilo navodilo za masne aretacije, je baje grški vnarni minister Tsaldaris, ki je bil nedavno v Washingtonu, našo vlado vprašal, kaj misli. In enako je storil grški notranji minister Napoleon Zervas, ki je hotel izvedeti o tem mnenje ameriške ambasade v Atenah.

To namreč trdijo nekateri poročevalci tujezemskega tiska.

Sivar je verjetno, kajti ko je Truman proglasil svojo protikomunistično doktrino in se odločil za intervencijo (proti "komunizmu") v Grčiji in Turčiji, je gotovo imel z grško in turško vlado sporazum že sklenjen in obe sta vedeli, da bosta morale za prejete ameriške milijone plesati kakor jima bodo iz Washingtona žvižgali.

Kar je čudno je to:

Če je večina — ogromna večina grškega ljudstva s kraljevo vlado, čemu tolikšna napetost v vsi Grčiji? Zakaj je tam še vedno na tisoče angleških vojakov in velike zaloge angleške municije, s katero se opremlja kraljeva grška armada?

Čemu tam ameriške bojne ladje, ameriški vojni material, ameriške vojaške komisije in pa ladje, naložene z ameriškim živim ter drugim blagom, ki ga dovažamo tja Grčiji v pomoč?

Ako Grki vzlic vsaj tej pomoči hočejo preobrat, kaj je narobe, z našo intervencijo?

Ni mogoče, da bi bilo treba v Atenah in v okolici v eni noči aretirati nad 4.000 "osumljencev", ako ima vlada res ZASLOMBO med narodom! Vlada ima armado, ima orožništvo, ima policijo, ima orožja na kupo, živeča cele ladje, angleške polke, ameriške komisije, torej zakaj bi bilo vzlic temu treba udirati v stanovanja, v delavnice in tvornice ter vlačiti "osumljence" v koncentracijske tabore?

Vsekakor se "Trumanova doktrina" v Grčiji ni obnesla. In ker se ni, zahtevajo ameriški diplomati oboroženo intervencijo proti Jugoslaviji, Bolgariji in Albaniji, "ker nete in podpirajo oziroma povzročajo civilno vojno na Grškem."

Tudi turška vlada je izjavila, da ji streže opozicija — zapopadena v demokratski stranki — po življenju. In naravno, zatira opozicijski tisk in opozicijski politiki pa morajo pod "policijsko varstvo".

Vlada v Perziji (Iranu) je ustavila šest tasopisov, ker so "ščuvali javnost proti nji". V Iraku se opozicionalce enako zatira. In temu početju si kdo upa reči "borba za obvarovanje demokracije!"

Od kar ni več Roosevelta, smo pač daleč prišli, ali bolje, silno nazadovani.

Peklenski stroj v Tržiču

Neofašisti so vrgli peklenski stroj v trgovino z zelenjavo, ki je last zavodnega protifašista Romana Zorzina. Škoda znaša nad 500.000 lir. Poškodovana so tudi sosednja poslopja, zlasti okna. Za napadalce poizvedujejo.

Poljski begunci se vračajo

Mnogim beguncem iz Pulja, ki jih je lažna propaganda proti novi Jugoslaviji kruto prevarila, se sedaj odpirajo oči. V Trst se je zatekla med drugimi tudi neka I. Antoni, ki je zaman trkala na razna tržiška vrata za pomoč. Končno je svoje tegobe

Truman še sviri pred inflacijo in apelira za znižanje cen

Delavski department zvezne vlade poroča, da je število v industrijskih, trgovskih in pisarniških obratih sedaj višje kot še kdaj prej v zgodovini naše dežele.

Ko je Henry Wallace označil svoj klic za ustanovitev šestdeset milijonov služb, so ga nekateri označevali za "sanjača". Sedaj jih imamo. In še je v uradih socialne zaščite za brezposelnostno zavarovalnino toliko drenja, da se je čuditi!

Vsekakor, 60.000.000 služb je za eno deželo ogromno število. In meza se je letos skoro v vseh obratih zvišala.

Toda z vsakim takim zvišanjem nastane tudi podražitve.

Zato je predsednik Truman po svojem prihodu z ribolova deželo znova posvaril, da mora kaj ukreniti v prid znižanja cen, drugače pridemo v polom kot smo ili vanj po prvi svetovni vojni.

Tudi cene delnic naraščajo — prav kakor takrat. Farmarji prejemajo za svoje pridelke prilicne cene, kot se jih v letih 1920-29.

Potem pa se je pričelo propadanje. Prosperiteto je nasledila "depresija" — in ker smo imeli vsega preveč je začela vlada plačevati za uničenje živine in pridelkov, brezposelnim pa je bilo pomagano z malenkostno podporo, da so se mogli preživljati.

Truman pred novo depresijo sviri na podlagi zasikavaj delavskega, trgovskega in agrikulturnega departmenta.

Tudi državni departman ima besedo pri tem. Kajti ako se za podpiranje Trumanove doktrine v Evropi in Aziji in kjerkoli drugje še bolj obveščemo, bo moralo mnogo naših dolarjev v inozemstvo. Na račun teh dajatev bo pošiljan tja živeč, municija in razno blago.

Agrikulturni department pa nas sviri, da naj pričakujemo vesed letošnjega izredno slabega vremena, pozne pomladi ter velikanskih povodnj, veliko manj pridelkov, manj mesa ter nadaljne podražitve življenskih potrebščin.

Naše sedanje blagostanje je torej zgolj umetno. In v kongresu so redki, ki se bi zanimali, kako pretečo krizo preprečiti namesto jo zdraviti šele kadar nastane.

bojazljivo zaupala slovenski hišnici, članici SIAU. Hišnica je odpeljala zapeljano I. Antoni na sedež SIAU, kjer so ji dali potrebna sredstva za vrnitev v Pulj. Antonijeva je pred svojim odhodom iz Trsta izpovedala, da je v Vidmu še mnogo beguncev, ki bi se radi vrnili v Pulj, pa jih zmerom znova vračajo v taborišče. Dejala je: "Sedaj vem nekaj več. Nas siromake so varali, bogatini pa, ki so netili sovražnost, se vozijo po Italiji v luksuznih avtomobilih in stanujejo v razkošnih stanovanjih."

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Kongresnik Hartley (republikanec iz New Jerseyja), ki je s senatorjem Taftom skoval postavbo proti unijam, se sedaj jezi nad premogovniškimi družbami. Zelo ga je razjarilo, ker so v pogodbi z UMW pristale prispevati v podporni sklad unije, da si novi zakon to prepoveduje. Ampak operatorji so menda uvideli, da je cenejše podražiti premog in sprejeti Lewisove pogodbe kot pa se podati z delavci v dolgotrajno borbo. Mislili so na dobiček in se podali, pri tem pa prezrli Taftovo-Hartleyjevo zapoved. Lewis pa se jima smeje v pest.

Margaret Sanger, ki je bila pred leti na prvih straneh dnevnega tiska vsled svoje ognjevite propagande za porodno kontrolo, je spet dobila nekaj pozornosti. Predlagala je, da naj v tistih evropskih deželah, ki so v bedi, ženske v prihodnjih desetih letih več ne rode, da se prebivalstvo Vatikanski dnevnik "L'Osservatore Romano" je njen nauk označil za največje pregreho proti božjemu in človeškemu zakonu. Vseeno — v Italiji se njenega nasvete ženske ne bi držale, ker je v nji med navadnim ljudstvom porodna kontrola povsem neznana stvar.

Čehoslovaška se je znašla v precejšnji stiski. Njena vlada, ki ji načeljuje komunist, a imajo v nji večino druge stranke, se je prijavila za udeležbo na pariški ekonomski konferenci, a potem svoj sklep preklcala. Konferenco sta sklicala Bevin in Bidault. Molotov je v imenu Sovjetske unije izjavil, da ne bo zraven. In ker je Čehoslovaška v takozvani sovjetski sferi, je baje Moskva nanjo pritisnila — češ, kaj pa boste v Parizu, ako lahko mi ustanovimo svojo ekonomsko zvezo? In res je bila podpisana med Prago in Moskvo par dni pozneje.

V Parizu so na Bevinovi-Bidaultovi ekonomski konferenci (ki je ob enem politična, četudi le neuradno) zastopane tudi bivše zavezniške sile in pa "neutrálne" dežele. N. pr., najprvo se je priglasila Italija, pa Turčija, Irska, Portugalska, Avstrija, Švedska in Švica. Ako bi bilo odvisno od teh dežel, bi zavezniški nikdar ne zmagali.

V Bagdadu v Iraku so bili trije komunisti obsojeni na smrt, ne zaradi kakega hudodelstva pač pa zato, ker so ruvarili proti obstoječemu redu in postavnici vladi. Komunistično gibanje je v Iraku prepovedano, zato — kolikor ga je — je podtalno. A poleg obsojenih treh mora biti v Iraku še nekaj drugih komunistov, kajti zapretili so, da če bodo njihni trije tovariši obeseni, bodo ubiti tudi najmanj trije visokih vladni uradniki. Na slični način se bore židovski podtalci v Palestini z Angleži. Ze marsikakega angleškega vojaka in angleškega uradnika so spravili pod zemljo. To so pač nezdrave razmere, in napačno je, ker jih obe strani "zdravite" s silo.

Sumner Welles kritizira državni department vsled "pomankljive" propagande v Italiji. On je bil nekaj časa pod Rooseveltov podtajnik v državnem oddelku in pri njemu se je glede tržiškega vprašanja oglaševal. (Konec na 5. strani.)

V tej številki

V koloni upravnice Anne Beniger na tretji strani je razvidno, da vzlic praznikom in počitniški sezoni naše aktivnosti niso toliko pojenjale kot smo v prejšnji številki pesimistično prerovali.

Na drugi strani razpravlja v svojih "Razgovorih" o raznih stvareh — med tem tudi o vprašanju Proletarca, Joško Oven. Prečitajte in povejte tudi vi svoje mnenje.

Ker smo že pri tem, naj tu navedemo nekaj stavkov iz pisma, ki ga je nam pisal Frank Kalan iz Springfielda, Ill. Pravi med drugim:

V Proletarcu z dne 2. julija sem bral, da nas vprašujete za mnenje o tem in onem. Povedal bom vam svoje. Zanimam me posebno prva in druga stran, kot Komentarji, članki, uredniški članki na drugi strani, "Iveri" Katke Zupančičeve, "Razgovori" Joška Ovna, dopisi Antona Šularja itd.

Glode SANSa se pridružujem tistim, ki menijo, da kar človek čita že v kakem drugem listu — jaz n. pr. v Prosveti — bi lahko iz tednika kot je Proletarec izostalo. Čitamo radi stvari iz starega kraja, toda ne po dvakrat eno in isto. Torej če sem kakšno starokrajsko poročilo bral v Prosveti, ni potrebno, da se ga bi tudi v Proletarcu ponovilo.

Povest, ki jo piše Wanda Wasiliewska na tretji strani, ne čitam, ker je predolga. Pozabim vse, kako je bilo od začetka, predno bi prišel do konca. In mislim, da človeka, ki mu je že čez 70 let kakor je meni, povesti o ljubezni več ne zanimajo.

Rad pa čitam zabavne kratke povesti. Čitam tudi angleško stran. Me veseli, ker marsikaj dobite tudi iz našega glasila "The Progressive Miner". — Pozdravljenil — Frank Kalan.

V tej številki je končano poročilo Etbina Kristana. Je eno najsijajnejših in zato je to bilo vredno priobčitve vsaj temu, da so ga objavili tudi kaki štirje drugi slovenski listi.

In potrebno je bilo objaviti poročilo SANSovega tajnika Mirko G. Kuhla zaradi informativne važnosti. In priobčili smo tudi glavno resolucijo iz minule SANSove konvencije, veliko drugega konvenčnega gradiva pa smo morali izpustiti, prvič radi prostora in pa ker bi bilo res preveč ponavljanja v očeh tistih, ki so poleg na Proletarca naročeni tudi na druge napredne slovenske liste.

Hvala Franku Kalanu za pošteno, iskreno izraženo mnenje.

Protiunijski zakon premogarjem ni škodoval

V boju za sprejetje protiunijskega zakona se je najbolj podarjalo "arogantnega" Johna L. Lewisa ter njegovu unijo UMWA.

In čim je bil Taftov-Hartleyjev načrt sprejet, že je John L. Lewis sklenil s premogovniškimi družbami novo pogodbo, najprvo v osrednjem revirju (v Penni, West Virginiji itd.), nato v centralnih državah, na zapadu in na jugu.

Lastniki rogov na jugu so imeli že dolgo v načrtu unijo razbiti čim jim zvezna vlada "vrne" nazaj "rove". A ko so operatorji v Penni in v W. Virginiji, v Kentuckyju itd., pogodbo podpisali, so se na jugu premislili.

Izgledalo je, da se bodo uprli uniji zares. To bi pomenilo uva-

žanje skebov, masne poboje, sodne prepovedi in lahko tudi solidarnostne stavke, čeprav jih nova postava zabranjuje.

Premogarji na polju mehkega in trdega premoga so dobili višje zvišanje meze kot pa n. pr. jeklarski in avtavi delavci, ne da se jim bi bilo potrebno kaj posebno boriti zanj. Vzeli so si desetdnevno "počitnico", nato po nekod še par dni počakali in pogodba je bila sklenjena pod njihovimi pogoji. Operatorji so pristali prispevati tudi v podporni sklad unije po določen znesek od vsake tone nakopane premoga, dasi nova postava te vrste pogodbe med unijami in delodajalci prepoveduje. In če že obstoje, postava določa, da morajo biti taki skladi pod upravo ne samo unije temveč tudi

drugih prizadetih faktorjev. Pogodba, ki jo je Lewis tako srečno spravil skozi, pomeni, da se bo zelo podražil tudi premog. Kajti kompanije ne obratujejo rogov premogarjem ter ostalemu ljudstvu v korist pač pa za dobičke lastnikov. In zato bodo podražitve premoga še večje kot pa je zvišanje meze.

Je pa nek drug problem, ki bi moral javnost zanimati bolj kot pa jo. Premogovniška industrija v naši deželi se pomika nazaj. Izpodriva jo olje in električna sila.

Med letom 1926-1940 je premogovniška industrija nazadovala 19 odstotkov, dasi je industrijska produkcija (v splošnem) v isti dobi narasla 67 odstotkov. Število premogarjev je padlo

s 705.000 na 452.000 in število premogovnikov z 8.921 na 6.324.

Sedanja pogodba unije premogarjev s lastniki tega prirodnega bogastva je najboljša kar jih je še sklenila doslej. In premogarji so znjo veliko pridobili — saj dokler bo trajala "prosperiteta".

Posebno važna klavzula v pogodbi je glede varnostnih naprav v rovih. A žal, da ostanejo take določbe običajne le na papirju. Spomnijo se jih šele po eksplozijah, kadar odnašajo iz rogov mrtve premogarje namesto da bi živi prišli ven.

Nato se začne prelakova, unija se oglasi in protestira, zakone se poostri, včasih se kakega magnata celo kaznuje, a končno ostane vse približno tako kakor je bilo.

BARTON, OHIO
Konferenca Prosvetne matice v nedeljo 27. julija ob 10. dop. na farmi s. Joseph Skoffa v bližini Bartona, O.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdava Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE
NABOČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpозorneje do ponedeljka
popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co.,
Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zeits

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

Ameriška politika na Japonskem večini naših zaveznik ni po godu

V nobeni državi se ameriška zunanja politika ne razvija tako ugodno kot na Japonskem. Njen resnični "cesar" sedaj je general MacArthur. On je pristaš "svobodnega podjetništva" in "našega načina življenja". Za komuniste mu ni, dovolil pa je, da načeljuje sedanji japonski vladi nekak socialni demokrat.

Ta ministrski predsednik je mislil spraviti skozi kabinet načrt za socializiranje rudnikov, pa je propadel. Ne japonski cesar, ne njegov štab, ne zavezniki niti glavni poveljnik MacArthur niso za take "novotarije". Kontrola — no, če potrebno, ta naj le bo! Ampak svetost privatne svojine in privatnega dobičkarstva — to dvoje mora ostati!

Kapitalizmu po svetu je to prav. Ni pa pristašem kapitalizma v Angliji, v Avstraliji in drugje, niti ne delavskim strankam v teh deželah vseh to, da se Japonsko pod MacArthurjev vodstvom pretvarja v "ameriško kolonijo".

Nedvomno je general MacArthur dober organizator. In pa izboren politik. Saj ga je republikanska stranka snubila za svojega predsedniškega kandidata že pred več kot štirimi leti, ko smo bili še v vojni. Ampak Angleže skrbi, kaj, če izgube na Pacifiku in v Aziji še tisto malo vpliva kar ga jim je še ostalo.

Japonsko industrijo se naglo obnavlja, toda pod ameriški regulacijami, s pomočjo ameriškega kapitala in v duhu naše centralizirane ekonomije.

The Yorkshire Post v Angliji, ki ga lastuje bivši vnani minister Anthony Eden, piše, da bo odpravno, če bodo na konferenci za sklenitev miru z Japonsko ostali zavezniški izprevideli, da je vse že v naprej dovršeno in določeno, in da jim ne bo kazalo drugega kot se podpisati na določeni črti ali pa iti domov brez podpisa, kar pa bi situacijo nič ne spremenilo.

Anthony Eden, ki ima v diplomaciji veliko izkušenj, ve, da se gre Zed. državam v tej politiki za zgraditev take Japonske, ki bo v ameriški politični in ekonomski sferi, torej ameriška glavna trdnjava proti Sovjetski uniji na vzhodu.

S Kitajsko imajo manj sreče. Stane zvezno blagajno veliko a uspehov ni. MacArthur na Japonskem pa jih na debelo žanje.

Zelo nezadovoljna z ameriško politiko na Japonskem in na Pacifiku sploh je tudi Avstralija. Smatra, da jo gen. MacArthur ignorira. A po ovinkih jo iz Washingtona opozarjajo, naj ne pozabi, da če bi ne bilo ameriške intervencije na Pacifiku, bi Avstraljo zasedli Japonci. Torej ker so vojno na Pacifiku in v Aziji odločile Zed. države, imajo potem menda ja pravico imeti tudi v graditvi in v obnavljanju japonske države več besede kot pa Anglija, Avstralija, ali kaka Nova Zelandija, ali pa Sovj. unija, ki je Japoncem napovedala vojno šele zadnje dneve.

Nedvomno se bodo ta nesoglasja nadaljevala. In ko se bo začelo z Japonsko sklepati mir, je več kot verjetno, da bo imel general MacArthur pogodbo z njo že napisano in ostalim zavezniškim res ne bo kazalo drugega kot jo podpisati, pa čeprav s še tako glasnim protestom proti "dolarski diplomaciji".

Akcija za zedinjenje Evrope na čezdalje trhlejših nogah

Spet so se sestali v Parizu, da na predlog našega državnega tajnika Marshalla sestavijo načrt za obnovo ekonomske stabilnosti v Evropi, ga nato predložijo naši vladi in ta pa kongresu, ki bo odločil, da-li naj prispevamo po kakih pet milijard na leto — skozi pet let, v namenu izveleč Evropo iz bede, iz gospodarske zmešnjave in pa iz "nevarnosti pred komunizmom".

Na čelu te akcije za ozdravljenje Evrope sta načelnika takozvane zapadne demokracije, vnanje ministra Ernest Bevin (Anglija) in Bidault (Francija). Najprvo sta se posvetovala na Marshallov nasvet sama, potem povabila Molotova zraven. V par dneh je odšel iz Pariza nazaj v Moskvo. Predno pa se je poslovil, je svetu dejal, da to kar Zed. države hočejo v tej akciji, ni v korist Evropi pač pa reakciji in kapitalizmu tu in drugje. Ni se sicer izrazil natančno tako, a vendar toliko jasno, da vsakdo ve kaj je mislil.

Bevin in Bidault nista odnehala. Čim je Molotov odšel, sta se znova sestala in sklenila s posvetovanji nadaljevati. Povabila sta na nov sestanek 22 držav.

Prva se je za to "ameriško pomoč" odzvala italijanska vlada. Italija — menda ni še pozabljena, je bila v vojni z nami in sploh z vsemi zavezniškimi deželami. Posebno je njena armada pustila po Jugoslaviji, v Grčiji in kamor sploh je še dosegla njena peta.

In tik za Italijo se je priglasila Irska, Portugalska in Turčija, in še par drugih takih dežel, ki so bile med vojno "nevtralne" in zalagale Hitlerja. One so se prve priglasile v "sodelovanje" za Marshallov predlog. In nato Švedska, ki je bila tudi nevtralna Nemčiji v korist, in enako Švica.

Izmed povabljenih se je pritrjevalno odzvalo 14 dežel. Sedem jih je odklonilo prisostvovati. Med nimi, poleg Rusije, ki so povabilo odklonile, so Jugoslavija, Bolgarija, Rumunija, Madžarska, Poljska, Albanija in Čehoslovaška. To sam na sebi je blok, brez katerega ne more biti konstruktivne obnove evropske ekonomije. Tudi Finska je povabilo odklonila.

Torej vse kar sedaj Zed. države lahko store je, da pomagajo priglasiženim deželam z milijardami dolarjev, kakor pomagajo s

Dobrodo korporacij sedaj večji kot se kdaj prej, in nov davčni nađrt je njim najbolj v korist, najmanj pa "navadnemu človeku".

ANGLIJA V BORBI Z GOSPODARSKO IN SVETOVNO POLITIČNO KRIZO

V Angliji se je oglasil minule dni posebno konservativni tisk, da je čas ljudstvu povedati resnico o krizi tako, da jo bo razumelo. Namreč, da se angleško gospodarstvo nahaja v skrajno kritičnem položaju in da ni še nobenih izgledov na zboljšanje.

Torijska stranka ob enem dolži za to stanje delavsko vlado in je pričelo med maso širiti nauk, da le ako se spet ustanovi koalicijsko vlado s Churchillom na čelu, kakor se je med vojno — bo Anglijo mogoče izvleči iz gospodarskega propadanja.

Clan delavske vlade Hugh Dalton — njegov portfelj je "chancellor of the exchequer" — je v poslanski zbornici dne 30. junija poudaril, da Angležem ne preostaja drugega kot da si pas še bolj zadržujejo.

Zivljenski standard na Angleškem je že sedaj v marsičem nižji kakor med vojno.

Anglija je v prošlosti bogatejša od izvoza, ki je bil veliko večji kakor uvoz. In vrh tega so njeni kapitalisti prejimali ogromne dobičke od svojih podvzetij v Indiji, Afriki, na Kitajskem itd. Tudi te vrste dohodki so sedaj le še neznatnost v primeri z nekdanjimi, a marsikje so šli v nič.

Tako je sedaj angleški imperij prvič v zgodovini potisnjen v mednarodni trgovini ob steno in v proizvodnji zastaja, namesto napreduje. Neki konservativni poslanec je v parlamentu dejal, da so temu delavci krivi. Češ, da so postali počasni, da puščajo šihte in da jim je vseeno, kaj se zgodi z njihovo deželo, ako se jim ne ustreže v vsaki njihovi zahtevi.

Na drugi strani posebno unija premarjarjev trdi, da ako se bo delavcem, ki imajo naporna de-

videzih je gospodarsko na Anglijo še toliko navezana, da bo tudi v "neodvisnosti" še vedno v angleški ekonomski sferi, in s tem seveda tudi v politični.

Vsled neuspele konferenca za gospodarsko obnovo Evrope med zunanjimi ministri Anglije, Francije in Sovjetske unije, je za Anglijo nastalo novo vprašanje: Ali naj se združi v "zapadni blok", pod vodstvom Zed. države, ali pa igra svojo staro politiko ravnotežja. A je sedaj že toliko odvisna od Zed. držav in v ameriški gospodarski sferi, in odvisna od ameriške pomoči v konfliktih z Rusijo, da bo ostala saj za sedaj še tam kjer je — namreč partnerica ameriške vnanje politike.

KONFERENCA PROSVETNE MATICE V VZHOD. OHIU

Bartons, O. — Včasih je vabil na konferenco Prosvetne matice za naše okrožje pokojni Joseph Snoy. Pisal je veliko v Proletarcu in v Prosveto.

Sedaj moramo s tem delom nadaljevati drugi, ako nočemo, da nam naše aktivnosti zamro.

Odlotiči smo se delati dalje. Kajti uspeh ni nikoli odvisen samo od ene osebe temveč od sodelovanja.

Potrebno pa je, da je vsaki akciji nekdo na čelu, bodisi že odbor v celoti ali pa kak posameznik.

Naša prihodnja konferenca Prosvetne matice se bo vršila v nedeljo 27. julija na našem običajnem prestoru — na Skoffovi farmi v bližini Bartona v Ohiu. Vsi ta kraj že poznate, torej ste vzbudeni znova iz vseh naselbin vzhodnega Ohiu in iz sosedne West Virginije, da pridete na to zborovanje v čimvečjem številu. Seja se prične ob 10. dop.

John Vitez.

Nov napad fašističnih teroristov

Dne 19. junija je skupina pobalnin, ki se je udeleževala že pri ponovnem napadu na Slovensko narodno gledališče dne 16. junija, razgrajala po mestu in pala neke žaljive popevke proti maršalu Titu. Dne 20. junija je sledil teroristični napad na kulturni krožek "Perossa".

Napadli so žene in otroke, ki so jih hoteli pobiti z bombami. Pri aretiranjem teroristu Famio so našli dokumente, ki jasno kažejo, kdo pošilja teroriste na delo. Ob teh dokumentih je izpričano, da se italijanska liberalna stranka poslužuje v politični borbi nasilja. Člani kulturnega krožka "Perossa" v ulici San Vito so imeli svojo običajno konferenco 20. junija. Ob koncu konferenca so pričeli člani odhajati domov. Mimo je prišla skupina 15 do 20 neofašističnih razbičajev, ki so vrgli v množico ljudi na vrtu pred krožkom 3 ročne bombe, ki so eksplodirale in ranile okoli 20 oseb. Med ranjenimi je mnogo žensk in otrok, od katerih je eden star 3 leta, drugi pa štiri. Ranjena je bila nadalje najstarejša članica kulturnega krožka 73letna Roza Sentassi. Politicije ni bilo precej časa na spregled. Ljudje so pridržali enega od napadalcev, 17letnega Fama Claudijsa, pri katerem so našli navedene dokumente, ob katerih je točno razvidna zveza napadalcev z Izvršnim odborom Italijanske liberalne stranke v Trstu.

Ni lepših sanj...

Ivan Cankar: Ni jih lepših, jaanejših sanj, ki delujejo na človeka z nekim čudovitim poečitvama, a obenem globokim tragičnim dojmom, kakor so sanje materine... Ona se vživi vanje, v njih samih je ves njen svet, nedotaknjen od krute resnice.

IOSKO OVEN:

RAZGOVORI

Mogoče, da bo kdo vprašal, če smo že tudi v Clarendon Hills opazili tiste leteče ponve, katere baje frče s strašansko brzino v vsemirju. No, dosedaj še ne. Prvič, v naši vasi ni nobenih takih prostorov, kjer bi se, človek lahko malo od bližje seznanil s kako opojno pijačo ter si s tem pomagal do boljšega astronomskega pogleda na stvari, katere se gibljejo v oblakih in po nebu. Ali priznati moramo, da je ta bajka o drvečih kolesih dobila v zadnjih tednih velikanski zamah v radiu, časopisju in še celo v kongresu, so govorili o tej stvari.

Neki kongresnik je izjavil, da so te "leteče ponve" mogoče interplanetarne, mogoče s planeta Marsa ali pa Venere. Drugi so pa zopet ugibali, če niso morda spet Rusi zraven. Kajpada v dobi atomske sile je vse mogoče.

Volitve v Španiji

Človek komaj veruje, da je kaj takega mogoče. Ali je resnica. Evo — predzadnje nedeljo so se po celi Španiji (kot pravijo), vršile "svobodne in tajne volitve". Kot smo že vsi vedeli vnaprej je caudillo Francisco Franco zmagal z ogromno večino. Ta farsa bi bila v današnji dobi podobnih svobodnih volitev mogoče postala resnica — če bi svet ne vedel kaj se danes godi v Španiji.

Minule tedne je bilo danih na književni trg o Španiji več knjig: Te knjige niso napisali kakšni španski ali inozemski anarhisti, ampak so bile pisane od angleških in ameriških diplomatov, kateri so bili vsa ta leta na licu mesta. Nanje ne more pasti sum, da so komunističnega prepričanja ali pa da so simpatičarji komunizma.

Komur te knjige še niso prišle v roke, naj prečita spis Irvinga Wallaceja v reviji Sat. Evening Post z dne 5. julija, pod imenom "This is life under Franco". Je zelo zanimiv članek, še posebno za naše katoliške Amerikance. Pisec riše življenje v mali vasi Nueva Tierra, katera se nahaja nekako sedemdeset kilometrov od glavnega mesta Madrida. Ugotavlja, da je to "tipična španska vas kakoršnih je več kot 11,8000 po Španiji." Pisec nadaljuje: "Kajpada, da sem si ime te vasice izmislil, ker če bi rabil pravo ime, bi imel Franco polovico teh vaščanov v ječi. Vas izgleda prav tako kot je izgledala pred štiri sto leti. Če bi prišel Cervantes nazaj na zemljo, bi se počutil popolnoma doma. Vas nima ne tlakovanih cest, ne restavracij, ne kinematografov in ne avtomobilov. Hiše nimajo ne števil, ne poštnih nabiralnikov in ne steklenih oken. Nikjer ni prostora za travo pred hišo, nobeden nima omare-LEDENICE in ne prostora v kuhinji za umivanje posode. Nobenih stranišč. Ta vas šteje dva tisoč prebivalcev od katerih jih spada 50 k falangi, ostalih 1950 pa nikamor."

Pisec nadaljuje, kako je stanoval pri najbogatejšem človeku v vasi, kateri je lastoval največje poslopje in pa cel akker zemlje. Hiša je imela tri z apnom pobeljene sobe, od katerih je ena bila jedilnica. Ta posestnik je bil edin v vasi, kateri je imel več kot pa eno samo električno žarnico. Članek je precej dolg in ga lahko vsak sam prečita. Omenim samo še malo iz črpkov. "Sanchez, kateri živi nasproti hiše, ni ravno najrevnejši v vasi. Lastuje zidano hišo, katero je podedoval po materi in pa mule. V hiši ni ne preprog in ne pohištva drugega kot en stol, postelja in ena električna žarnica. Z mulcem živi v hiši. Vsako jutro vstane ob petih, se napoti z mulo kakšnih petnajst kilometrov v gore, kjer kupi za trideset centov nasekanih vej, katere poveže v butare ter odide na trg. Za vse to skupi kakšnih šestindevetdeset centov. Ob enajstih zvečer pride izmučen domov — s profitom šestinšestdeset centov! Sanchez mi je tudi pravil, kakšno je njegovo kosilo. Za zajutrek poje dva kosa domačega kruha in eno sardino. Kosila opoldan si ne more privoščiti. Pozno v noči, ko pride domov po osemnajsturnem delu, si napravi juho z nekaj ukradene zelenjave, dva kosa kruha in pa dve sardini."

Španija je danes ena sama velika ječa. Falanga, armada, katera pod Frankom šteje danes 1,000,000 mož in pa aristokracija, črnotrzni raketirji s cerkveno oligarhijo, so danes hrbtenica Francove vlade. Ali kljub vsemu temu so caudillo dnevi že štetli. Če bi on ne dobival podpore in potuše od zapadnih demokracij, bi bilo že konec njegove vlade. Ali danes je menda sezona v podporo takim ljudem. To se dela na Grškem, na Kitajskem, v Turčiji itd. Španija, najbolj katoliška država, je raj za mogotee, ki se goste ob obloženih mizah, dočim 16,000,000 ljudi stanuje v votlinah ali pa stanovanjih, ki niso spodobna za ljudi. Španija, katera si je skozi štiri stoletja navlekla tako ogromnega bogastva iz svojih takratnih kolonij v Oceaniji in v Južni Ameriki kot nobena druga država na svetu, je danes mogoče najbolj katoliška, kjer duhovni v vsaki vasi tedensko dajejo poročilo falangi in policiji, kateri vaščani se niso udeležili svete maše. Ogromna večina njenega prebivalstva ne zna ne čitati in ne pisati, in njen življenski standard je najnižji v Evropi. Isto, kar je naredila Španija z inkvizicijo v svojih kolonijah, katere posledice še danes trpe v Južni in Centralni Ameriki — je naredila doma na svoji zemlji. Obeta nebesa po smrti — tođa na zemlji je ustvarila pravi pekel.

Pri nas

Stari John Lewis je ponovno v časopisju. Ali tokrat so on in njegovi "majnarji" pošteno zmagali. Povisek, katerega so dobili premarjarji, je precejšen in ga fantje zaslužijo. Kajti, nihče naj se ne moti, da bo ta vsota prišla iz profita premarjarskih baronov. Kot je bilo vedno v navadi, se bodo cene premoğu toliko zvišale, da bodo fantje, kateri lastujejo premoę, sebi napravili še večji dobiček. In to je stara navada. Naj se zgodi kar hoče, tisti, kateri imajo — so vedno na površju.

Naše gibanje

Naš urednik in naša upravničca poročata, da cene stalno narasčajo. Je vrag, ker mi nismo kot premarjarski baroni ali pa lastniki pocestne železnice, kateri lahko zvišajo cene kakor se jim poljubni. Treba bo na kakšen način ponovno dobiti vir, kateri bi kril tekoči deficit, tako, da ne pridemo preveč v dolgove. Mislim, da bi glede tega vprašanja bilo treba malo razprave od zunaj. Imamo veliko število dobrih prijateljev, katerih nasveti bi bili na mestu v teh kritičnih časih. Kaj storiti, da se listu opomore, to naj bi bilo vprašanje.

Zadrške ribe za Trst

Zadrski ribiči so nalovili v letošnjem maju 670,000 kg rib. Od teh so izvozili v Trst 300,000 kg

Tole mi ne gre v glavo?

Kako, da se je naša vlada zavezala podpirati najbolj reakcionarne stranke na svetu — v ime nivo svobode, humanitarnosti in demokracije, to mi nikakor ne gre v glavo! Vladajoče stranke na Grškem, Kitajskem, v Turčiji, Perziji, v Saudi Arabiji itd., niso ne humanitarne, ne demokratične! Torej čemu jih vzdržujemo!

PRIPOVEDNI DEL

WANDA WASILEWSKA:

Iz ljubezni

(Nadaljevanje.)

Mati je vročno hodila po stanovanju, vneto prala, ribala, pospravljala za prihod Grigorija. Pokleknila je pred ikono in na glas molila, prekinalje za hvalne molitve z vzhidi. Mariji pa je zletela iz rok prva vazica, ki jo je začela umivati, in mati jo je jezno nagnala iz kuhinje. "Pojdi, pojdi, bom raje sama." Nekje visoko v zraku je ropotal motor. Letalo je letelo po Grigorija. Kako so jo mogli tako strašno užaliti, raniti? A zdaj je že prepozno, nič ne more narediti, treba je nekako preživeti ta čas.

Prevzela je še dežurstvo od Raise, h kateri je s fronte prišel zemin. Ne misli, o ničemer misli. Obveze, jod, zdravila, krivulja temperature. Trudila se je biti stroj, ki brezhibno opravlja svoje delo.

Operacije, prevezovanje, obisk bolnikov s profesorjem, nočno dežurstvo, spet obisk bolnikov in spet operacije...

"Malo bi se odpocila," je rekla ena od sester. A Marija je obupano zamahnila z roko. Ne, ne, za nič na svetu.

Glava ji je gorela, roka pa je brez pomote odšla kaplje in oči so brez pomote gledale temni stolpec živega srebra in najmanjšo spremembo na obrazu bolnika, ki ga je prevezovala.

Zadremala je šele proti večeru, pri čaju, ki so ji ga dali na mizici v dežurni sobi. V trenutku jo je obvladala spanec, ji nagnil glavo na rob mize in pogreznila se je v nezavest. In prav takrat ji je sestra Tatjana položila roko na ramo.

"Marija, pripeljali so tvoje ga moza."

Nelepi, nagubani obraz stare ženske je sijal od veslega nasmeha. Marija se je v trenutku zbudila. Pri vratih je stal Voroncov, a v njegovem licu ni bilo nasmeha.

"Pojdi, čaka," je rekel in Marija je poslušno šla. V ušesih ji je šumelo. Srce ji je tako bilo, da je mislila, da se bo zdaj pa zdaj iztrgalo. Na stopnici se je spotaknila in Voroncov jo je prijel pod roko.

"Pocuti se dobro. Pot ga ni utrudila."

Marija je šla hitro, skoraj tekla je. Ustavil jo je. Začuden ga je pogledala.

"Marija, moram te opozoriti..."

Leden mraz ji je spreletel telo. "Opozoriti?"

"Da, opozoriti. Grigorij je bil težko ranjen. Bolan je še. Z njim je treba ravnati pazljivo. Razumeš?"

Ne, ni razumela. Voroncov je bil bled in je ni gledal.

"Zakaj?"

"Ah, sprašuješ, kot bi bila mala deklica," je rekel brez moči.

Stala je na stopnišču, ne da bi razumela, zakaj jo je ustavil. "On... Marija... zelo je pohabljen..."

Spet leden mraz. Od lobanje, po vsem telesu, do prstov nog... "Moraš se obvladati, Marija..."

Leden mraz ni izginil. Držal je v kleščah vse njeno telo, ledena je koža na licih, boleče je stiskalo njene ustnice.

"Bolestno je občutljiv, boji se..."

Molče je pokimala z glavo. Voroncov ji je močno stisnil roko. Na stisk ni odgovorila. Šla je po hodniku z navadnim korakom, čuteč, da postaja hladna, da ni živ človek, temveč leden kip. To že ni bil strah, temveč nekaj, kar je hujske od samega strahu, nekaj, kar je stiskalo srce z železno roko. Če Voroncov... Če celo Voroncov...

Vrata. Doktor ji je še enkrat stisnil roko in pritisnil kljuko ter jo spustil naprej.

Dobro, da v žilah ni krvi, da je le led. Dobro, da je vse telo otrpnilo. Tam v naslanjaču nekdo sedi. Toliko, da vsaj prvi hip ni umaknila — to je vendar pomota Stopila je proti naslanjaču. Obveza je potisnjena z obraza na vrh glave. Gotovo je zahteval, da bi jo odmaknil, da bi ona takoj videla. Strašne, škrlatnordeče opeklina. Debeli šivi brazgotin. Nečloveško, udrto oko. Pogled je pohitel dalje. Rokav srca je prazen, z obvezami na gosto obvitva nepremična noga je v gipsu. To je bil Grigorij. S strašnim naporom volje se je obvladala. Približala se je, pokleknila pred stolom, vedoč, da je tako treba. Z grozo je čutila, da jo objema edina roka pohabljenca. Glavo je naslonila na prsi človeka, z mrtvimi ustnicami je zapečevala ime: "Grigorij, Grigorij..."

Voroncov je po prstih odšel in previdno za seboj zaprl vrata. "Marija..."

Premagala se je in dvignila oči k izmalčnemu obrazu. Pred očmi se ji je stemnilo, ničesar ni videla.

"Nisem sem hotel vrniti k tebi, nisem hotel, da bi ti videla," je slišala hripav, trgajoč se šepet.

Treba je bilo odgovoriti. Iskala je primeren odgovor. A ničesar ni našla. V obupu se je oprljala prve besede, ki ji je prišla na um.

"Vem..."

"Ne jezi se, draga. Viktor mi je povedal, razumel sem, da tako ni mogoče..."

Ah, da, Voroncov. Kot da ji je postalo malo lažje. Voroncov je že rekel vse, kar je bilo treba. Kaj še zahtevajo od nje? (Dalje prihodnjic.)

Mladi tobakarji

V pristanišče Sv. Andreja je pravkar prispela ladja. Nedaleč od mostka se je zbrala gruča dečkov. V pričakovanju mornarjev, ki bodo vsak čas zapustili krov, si žvižgaje prostaško popevko, se prerekajo med seboj in si že naprej delijo tobak, ki ga bodo angleški mornarji priti-hotapili. V brezobzirni medsebojni tekmi se zaženejo za kočijo, v katero je vstopil prvi mornar. Tam se vrši kupčija. Če je zaloga velika in presega kupno moč tistega, ki se je prvi prerinil do nje, povabi še ostale, ki so ostali zadaj in čakajo druge prilike.

To je eden izmed virov mladih črnoborzijskec iz ulice Sorgente. So pa tudi drugi viri, kot je pobiranje pouličnih čikov, kjer ostane vedno nekoliko tobaka. Izprazniš jih, zvišješ cigareto in jo prodaš za drag denar.

Približal se tem dečkom, ki jim je ulica drugi dom in najmočnejši vzgojitelj. Na lahek način zaslužijo na nji denar in ga ne bodo mogli več pogrešati. Kje so doma in kdo jih je pogljal na ulico? Nino ima tri sestre, mati pričakuje petega otroka. Oče dela pri zaveznikih za tri tisoč lir na teden. S tem vendar ne morejo živeti. Dvanajst let ima, razume stisko, ki jih tare, zato gre med tobakarje, četudi bi šel rajši v šolo. Paolu, s katerim si pomagata pri 'poslu', se godi kot njemu. Toni je "esu-le" iz Zadra. Prevarali so jih, da bo v Trstu vsega dovolj. Prvi mesec so jim dali tudi podporo, drugi je izostala; od plače se živi le pol meseca. Za drugega pol morata delati on in sestra. Tullio je iz Gorice. Ni mu treba ravno hoditi na ulico Sorgente, hodi iz pokvarjenosti in tobakari- ce so jezne nanj, ker jim od- jeda kupčijo.

Razgovarjaš se z njim in izveš da pripadajo mladini krščanske demokracije. Nino izvleče iz žepa listek, na katerem čita sledeče: "Moj mali prijatelj, hočem ti povedati toliko lepih in dobrih stvari, priteklo boš tudi ti na otroški misijon, ki bo samo zate."

Kje ste vi krščanski vzgojitelji, da ne vidite, kod mora hoditi mladina? Kakšna je tista oblast, pod katero morajo še otroci črnoborzijsantit, da se doma preživijo? "Kaj bo iz teh otrok?", se vprašujejo v bojzani tržaške matere.

Obiskali so nas tudi Joe Yanes, in njegova hči Emma v spremstvu Pauline Ozbolt iz Chicaga, ki so kupili nekaj knjig ter par prijateljskih besed so izmenjali. Tončka Urbantz ga je privedla svoje prijateljice in sorodnike v naš urad in v Center, ki so prišli k nji in k nam na obisk iz naselbine Witt, Ill.

Novi naročnine so nam poslali Jacob Skerlj, Englewood, Colo., za v Jugoslavijo. Martin Judnich iz Waukegana, Anton Zornik, Herminie, Pa., in Anton Jankovich, Cleveland, O.

Matt Malnar, Willard, Wis., je poslal šest celoletnih obnovitvenih naročnin na Proletarca in pa 1 v tiskovni sklad, ki ga je prispeval John Hrib.

Vpisumu pravi, da je naš stari prijatelj Mike Krutz vedno pripravjen pomagati v agitaciji za ta list.

Tudi Joseph Korsič iz Detroita ter "Big" Tony Tomšič iz Oaklanda sta se oglasila. In pa naš stari znanec John Goršek iz Springfielda, Ill. Goršek pozdravlja vse v našem uradu in v Centru. Včas je k nam na obiske pogosto prihajal, a vsled svojih poznih let nam sedaj rajše pošlje dobra voščila kar po pošti. Zelimu mu obilo zdravja in še mnogo let.

V klubu št. 1 v Chicagu je nekaj oseb, ki vstopnic, ki so jih prejeli za prireditev zadnjega 20. aprila še niso poravnali. Radi bi ta račun zaključili, zato prosimo vse, da nam k temu pripomorejo. Tik nato bo podano poročilo, koliko znaša čisti prebitek in dobil ga bo — kajpada tiskovni sklad Proletarca. In ker smo v tiskarni že precej dolžni, bo ta vsota zelo prav prišla.

V Chicagu bi potrebovali več sodelovanja pri kolektnanju za ostalih naročnin. Morda bi se namesto prejšnjih lahko spet dobilo kaj takih, ki bi recimo Ciceru, na North in South

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Frank in Mimi Omahen, ki imata sedaj svoj dom v predmestju Downers Grove, sta se tudi oglasila pri nas. Obnovila sta naročnino na list ter ob enem dala naslove ter vsoto za štiri izvide Družinskega kolektarja, ki naj ga pošljejo v stari kraj. To je bilo tudi storjeno. Prispevala sta tudi \$5 v tiskovni sklad.

Helen Arko, z družino (njen dom je Ciceru) je bila na obisku v Detroitu. To je bilo ob družnikih 4. julija. Obiskali so Rudolfa Potočnika, ki živi sedaj na deželi in ima lep pikniški prostor, ki postaja Slovencev v Detroitu čedalje bolj priljubljen. Ženski oidek Slov. nar. doma je imel na njegovem prostoru dne 4. julija izlet in ob tej priliki sta Joe Kos in August Platt nabrala v tiskovni sklad Proletarca \$21. Mrs. Helen Arko je nam izročila to vsoto v uradu, obnovila naročnino na list zate in jo izročila tudi za Rudolfa Potočnika, kateri je ob enem dal \$1 v tiskovni sklad (Vsa imena prispevateljev bodo v prihodnji številki.)

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

"YOU CAN'T TALK TO ME LIKE YOU TALK TO LABOR!"

NAŠE AKTIVNOSTI

Zbirna ANNE BENIGER

Za mnoge so sedanji tedni dnevi počitnic. Ljudje potujejo in marsikdo izmed njih se oglašuje tudi pri nas. Nedavno je bil tu Ciril Medved iz St. Louisa, Mo., s svojim prijateljem Rudolphom Silcom iz Jolietu. Ciril je nam pravil razne dogodovščine v njegovi naselbini, se nekoliko potožil nad urednikom zaradi nepričakovane dopisa, ker smo bili takrat, kot je dejal urednik, v takih težavah, da mu je bilo mogoče pripraviti za objavo le najnujnejše gradivo. In vse se je tako dobro izteklo, da si je naš jolietski sosed na Cirilovo priporočilo naročil Proletarca. Tako imamo v Jolietu enega čitatelja več. Oziroma enega naročnika več. Kajti ako bo z nami sodeloval, bo dal list potem ko ga prečita še komu drugemu, da ga pregleda.

Obiskali so nas tudi Joe Yanes, in njegova hči Emma v spremstvu Pauline Ozbolt iz Chicaga, ki so kupili nekaj knjig ter par prijateljskih besed so izmenjali. Tončka Urbantz ga je privedla svoje prijateljice in sorodnike v naš urad in v Center, ki so prišli k nji in k nam na obisk iz naselbine Witt, Ill.

Novi naročnine so nam poslali Jacob Skerlj, Englewood, Colo., za v Jugoslavijo. Martin Judnich iz Waukegana, Anton Zornik, Herminie, Pa., in Anton Jankovich, Cleveland, O.

Matt Malnar, Willard, Wis., je poslal šest celoletnih obnovitvenih naročnin na Proletarca in pa 1 v tiskovni sklad, ki ga je prispeval John Hrib.

Vpisumu pravi, da je naš stari prijatelj Mike Krutz vedno pripravjen pomagati v agitaciji za ta list.

Tudi Joseph Korsič iz Detroita ter "Big" Tony Tomšič iz Oaklanda sta se oglasila. In pa naš stari znanec John Goršek iz Springfielda, Ill. Goršek pozdravlja vse v našem uradu in v Centru. Včas je k nam na obiske pogosto prihajal, a vsled svojih poznih let nam sedaj rajše pošlje dobra voščila kar po pošti. Zelimu mu obilo zdravja in še mnogo let.

V klubu št. 1 v Chicagu je nekaj oseb, ki vstopnic, ki so jih prejeli za prireditev zadnjega 20. aprila še niso poravnali. Radi bi ta račun zaključili, zato prosimo vse, da nam k temu pripomorejo. Tik nato bo podano poročilo, koliko znaša čisti prebitek in dobil ga bo — kajpada tiskovni sklad Proletarca. In ker smo v tiskarni že precej dolžni, bo ta vsota zelo prav prišla.

V Chicagu bi potrebovali več sodelovanja pri kolektnanju za ostalih naročnin. Morda bi se namesto prejšnjih lahko spet dobilo kaj takih, ki bi recimo Ciceru, na North in South

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

Mrs. Mary Vertnik in njena hči (obe iz Chicaga) sta prišle obnoviti naročnino in Mrs. Vertnik je ob enem plačala članarino v klub št. 1 JSZ. Nagaja ji zdravje, a za naše aktivnosti je še vedno navdušena in čeprav s trudom, nas vedno tu pa tam obišče. Pogledal sta tudi v Družabni klub centra, ki je ves prenovljen in jima je jako ugajal.

side, pa tudi v naši sosesčini, skrbeli, da bi se naročnike, čim jim naročnina poteče, sproti iztirjalo in med tem bi se kaj poskušalo dobiti tudi kaj novih.

Ljudje nas še vedno povprašujejo za razne knjige. Za slovarje, besednjake, za povestne knjige v slovenskem in v angleškem jeziku. Postrežemo vsem s cenikom, in potem, ko si naročniki knjige izberejo, jim jih takoj pošljemo.

Pred nekaj tedni smo dobili vprašanje, da-li imamo povest "Miklova Zala", ki jo je mnogo let tega izdala Mohorjeva družba v Celovcu. Bilo je precej vprašanj zanjo tudi že prej. Zal, da je nimamo več.

Povesti Katke Zupancičeve, ki jih je izdala letos Prosvetna matica, so bile v starem kraju zelo pohvalno ocenjene. Tudi tam razumejo, da se tu po svoje trudimo ohraniti aktivnosti naroda na prosvetnem polju in vedo tudi naše težave.

Zadovoljni smo, da dobimo precej novih naročnin. Ne toliko, da bi list rastle v cirkulaciji, a vendar dovolj, da nadomestijo vse tiste, ki jih izgubimo vsled smrti ali izselitve, ali radi odpo- vedni in še je nekaj preostanka v številu.

Kaj pa na apel, da bi dobili letos vsi saj enega novega naročnika vsak?

PREDMET JE "RUSSIANISM" NE "COMMUNISM"

Pueblo, Colo. — Pred nekaj tedni — gotovo ste mnogi slišali, smo imeli v našem mestu v mestni dvorani "Town Hall Meeting of the Air". Dvorana je bila polna. Predmet je bil, "Kako naj ustavimo komunizem v Evropi?" Pol ure predno se je pričelo oddajanje diskuzije po radiu, je bil skušnja, kot je običajno v takih pripravah. Avdi- jenca je namreč morala na va- jo, da je moderator uvidel njeno razpoloženje.

V tem pripravljanju je moder- ator vprašal: Je li kdo med va- mi, ki misli, da ne smemo ali da nimamo pravice argumentirati, kako naj ustavimo komunizem, ali kakšen način bi bil boljši, da ga zajemo v Evropi?

Nihče se ni oglašil z ugovo- rom, da mi nimamo te pravice. Dobil pa je v tem vprašanju be- sedo neki veteran minule vojne, ki je med drugim dejal, da je treba Rusijo zbiti, popolnoma zbiti, da ne bo od nje na zemlje- vidu ničesar več ostalo. Ljudje so se mu pričeli smejati in moral je utihniti. Predsednik tega sporeda si ga je zapomnil in enako druge, ki bi po radiu na- pravili škandal, če jim bi dal priložnost izražati svojo zagri- zenost v mikrofon.

Navzočih na tem shodu je bilo tudi precej Slovencev, največ iz radovednosti. Nekaj tudi ta- kih, ki bi v imenu vere pomaga- li ubijati Ruse in slovenske par- tizane.

Vsa ta seja "On the Air" je bila navadno blebetanje v na- men hujskati maso. Največ hujs- kajočega blebetanja je izbrbral "čir" dnevnika Denver Post.

Moderator se je bil saj to- liko pošten, da je definiral ves predmet: "Ne komunizem, ampak rusianizem je treba ustavi- ti" — le to je vprašanje!

Pravi predmet govorenja med ameriško publiko bi bil, imamo li pravico govoriti, da ustavimo oziroma omejimo de- ločnog Sovjetske zveze?

In ako nimamo te pravice, če- mu vse to ščuvanje?

Torej se to hujskanje vrši ra- diotega, da se v imenu demokra-

cije profitni sistem ohrani na krmilu.

Ta demokracija je bila že na vse načine preongavljena in vsak teh modrih ljudi je po svo- je obrača.

Tudi Tito in jugoslovanski partizani, ako ste po radiu po- slušali to prerekanje, niso bili izvzeti insultiranja. Le čemu grizejo jugoslovansko republi- ko? Nič čudnega ni, da ima pri tem veliko opravka vrhovna ob- last katoliške cerkve v Rimu.

Veliko pueblskih Slovencev — naščuvanih iz Clevelanda od ondotnega lista, ki mu v uredni- štv

Poročilo Etbina Kristana drugi konvenciji SANSa

Konec.)

Slovenski ameriški narodni svet ni delavska organizacija, vendar pa je pretežno družba delavcev, ki tvorijo ogromno večino naše narodnosti v tej deželi. Večina našega članstva pripada tej ali oni delavski organizaciji. Zato ne more SANS ostati ravnodušen v očigledni nevarnosti, ki preti težko pridobljenim delavskim pravicam. V času vojne je ameriško delavstvo storilo za doseg zmagane nad fašizmom več kot svojo dolžnost. Delovne ure so se znatno podaljšale, delalo se je ob nočeh, ob nedeljah in praznikih, povrh tega je delavstvo plačevalo visoke davke in vlagalo ogromne vsote za nakup vojnih bondev, kar je tudi služilo vojnim naporom. Mlajši so šli v vojno službo in na tisoče jih je žrtvovalo svoja življenja. Enako so doprinesle tudi ženske več kot svoj normalni delež s tem, da so nadomestovale vojake po tovarnah in pri drugih podjetjih, opravljajoče dela, ki nikdar prej niso bila prisojena njihovemu spolu. Druge so služile kot bolničarke in kot nekombatantke tudi v vojni in mornarici. Takrat so se tovarnam, v znak priznanja dajale posebne zastave, sedaj pa so naenkrat vse te zastave pozabljene in v zakonodajnih prihaja en protidelavski zakonski načrt za drugim na dnevni red. Tendenco, da se delavskim organizacijam odvzame možnost uspešnega zastopanja delavskih interesov, je postala popolnoma očitna in SANS bo moral še odločneje kot doslej stati na strani zavednega delavstva.

Kar se tiče stare domovine, je SANS storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, da se ji priznajo pravice, ki ji kot zaveznici grejo na podlagi narodnostnih in gospodarskih razmer, z ozirom na njene ogromne žrtve in iz razloga, da se zagotovi mir, to se pravi pravičen mir. SANS je vedno stal na stališču, da mora sporazum, ki je bil do sedaj med zaveznicami, brez obzira na njihovo domačo politiko ostati v veljavi tudi po končani vojni in da se mora na taki podlagi zgraditi novi svet. SANS je bil in je prepričan, da so dobri odnosi med Zedinjenimi državami v interesu obeh, in je vložil vse svoje sile za namenom, da se dosežejo in utrdijo. Ko je, na primer spoznal, da so v Washingtonu popolnoma napačno poučeni o dejanskih razmerah na Primorskem, je storil vse, da se pojasni to vprašanje. Enako je ravnal tudi z ozirom na koroški problem, ki se zapadnim veljstvam ne zdi tako važen kot je v resnici. O korakih, katere je SANS storil v teh in drugih slučajih, bo poročal naš tajnik, kateremu je treba priznati, da je vlagal vse moči, kolikor mu je njegovo delo pri SNPJ dopuščalo, za izpolnitev SANSovih nalog.

Ce se ozremo nazaj v čase, ko je bilo tako rekoč treba orati ledino med Slovenci v tej deželi, na cilje, katere je SANS dal Slovenski ameriški narodni kongres, na prvotno indiferentnost ameriških krogov, na polena, ki so mu jih nasprotniki metali pod noge, se danes pač lahko pravi, da je SANS pošteno opravil svoje delo, za katero je bil ustanovljen, in da je dosegel več kot se je v prvih dneh težav in zaprek moglo pričakovati. Res, da se ni izpolnilo vse, kar smo želeli in upali. Saj tudi Jugoslavija sama ni mogla premagati vseh neopravičenih nasprotij. Toda vseh časov še ni konec in kadar spoznajo sedanji dvomljivci, da je vendar pravičnost edina zanesljiva podlaga za trajni mir, bodo tudi Slovenci dobili, kar je po vsej pravici njihovo.

Zasluga za rezultate SANSovega dela, ki je prebredlo vse krize in premagalo vse težave, včasih zelo resne in doseglo toliko, da je pridobilo priznanje stare domovine, pa ne gre nobenemu posamezniku, ne predsedniku, ne posameznim članom eksekutive in glavnega odbora, temveč vsemu članstvu, ki je v duhu videlo cilje, za katere se je boril SANS in mu je ostalo zvesto kljub vsem naporom nasprotnikov. Nekateri so delali več, drugi manj, toda brez solidarnosti, ki se je najjasneje kazala takrat, ko je reakcija napenjala vse moči in rabila najmanj plemenita sredstva, da bi resnica o bratih in sestrah onkraj morja, o njihovih nadčloveških bojih, o njihovih mukah in žrtvah, pa tudi o izdajstvu odpadnikov — ne prišla na dan in zaprla pot povratka tistim, ki so v prejšnjih blaženih časih zatali in izzemali ljudstvo in katerih se je narod naposled hotel iznebiti, da bi mogel svobodno dihati. Prepričan sem, da ostane ta solidarnost tudi v bodoče trdna in da bo rodila še lepše sadove. Individualizem je lepa reč, ampak tisti, ki ga danes najbolj poudarjajo, so bodisi kratkovidni, ali pa jim lepa beseda služi le za zakrivanje temnih namenov. Nikjer na svetu niso pravice posameznika neomejene, kajti kjer bi bile, bi vladala anarhija. Razlika pa je v tem, da so ponekod prilagodene interesom celote, drugod pa je slabše, zlasti gospodarsko slabše, izročen samovoljni močnejšega. Kateri sistem je boljši za ljudstvo in bolje za službo ime demokracije, lahko presodi vsak, kdor zna misliti s svojo glavo in ga velika polna mošnja ni zaslepila za usodo tistih, ki mu napolnujejo blagajne. Prišel bo čas, ko se bo tudi ameriško delavstvo zdrnilo in spoznalo, da ne more pričakovati prijaznih zakonov, dokler jih ne bo samo izdelovalo po zastopnikih, ki jih samo, neodvisno voli in jih lahko odpokliče, ako ne izpolnujejo obljub. Kadar pride to prebujenje, bo tudi SANS imel nove važne naloge.

MI SE VEDNO PLACUJEMO PO 3% DIVIDENDE

NA HRANILNE VLOGE.

(Dividende po 3% bile pripisane spet 1. julija 1947)

MI VABIMO

- posameznike
- ustanove
- upravitelje zaupanih skladov

V VLOŽITEV SVOJE GOTOVINE V

JUGOSLAV SAVINGS & LOAN ASS'N

2610 So. Lawndale Avenue, Chicago 23, Illinois

(Tel. Lawndale 2344)

IMOVINA NAD \$2,150,000

Vse vloge zavarovane v zvezni ustanovi. JHPD članjeno v Federal Home Loan Bank of Chicago.

da bo dajal informacije o zadevah, o katerih je bolj poučen od drugih. Tragedija angleških laboritev je največ v tem, da so iz Churchillovih časov podedovali aparat, ki ga niso mogli izpremeniti čez noč, pa dobivajo informacije od torijskih diplomatov, ki si vsi mečejo roke, ko vidijo, da se na Grškem, v Palestini in drugod godi prav to, kar bi se godilo, če bi bila še vedno konservativna stranka na krmilu. Pravilne informacije so zlasti v kritičnih časih nezmerljivo važne, včasih naraščajo odločilne in SANS ne sme nikdar izpustiti tega dejstva izpred oči.

Ves čas, odkar sem imel čast biti predsednik Slovenskega ameriškega narodnega sveta, smo v izvrševalnem kakor tudi v glavnem odboru delali kot bratje in sestre. Izgubili smo nekoliko članov, ki se niso mogli trajno upirati silnemu pritisku od zunaj, toda to ni ustavilo smotrnega dela. Menda lahko pravim, da je bilo naše sodelovanje vedno prijateljsko in za vse člane eksekutive zadovoljivo. Upam, da je to zadovoljevalo tudi naše članstvo, ker sicer ne bi bili dobili tiste podpore od njega, ki se je izkazala vselej, kadar je bila potrebna kakšna akcija, bodisi na političnem polju, ali ko smo izdali klic za gmotno pomoč rojakom v stari domovini. Naj mi bo dovoljeno, da izrečem vsem, ki so se lotovali tega težkega dela z navdušenjem in požrtvovalnostjo in dosegli nad vse lepe uspehe, zlasti z ozirom na to, da Slovenci v Ameriki nimamo milijonarjev, najskrajnejšo hvalo.

Prepričan sem, da bo hodil SANS tudi dalje po enaki poti, da se bo članstvo pomnožilo in bo še aktivnejše, da bo nova eksekutiva enako složno delala kakor je stara, da bo vedno stala na braniku pravičnosti in se borila za cilje, ki so bili tako enodušno sprejeti na našem prvem kongresu. Saj se vsi zavemo, da nobena noč ne more biti večna. Pred nami so še obilni dnevi z bliskom in grozom, toda kdo bi se po vsem, kar smo preživeli, ustrašil nekoliko, vihr?

Dvignite glave, izbočite prsi, ker se nimate bati ničesar in ste lahko junaki, dokler je pravičnost vaša najmočnejša zaveznica in svoboda vaš cilj! Vez vaš trud bo poplačan, kadar neizogibno napoči dan vaše zmage in slave, do svobode.

Smrt fašizmu, svoboda narodu!

V svoji majhni ilustrirani knjigi pod naslovom "All about U.S." (izdala Capital Publishing Co.) odgovarja Eva Knox na ta in druga biološka, sociološka in zgodovinska vprašanja tako spretno in inteligentno, da se morejo odrasli kot otroci (za katere je knjiga spisana) naučiti precej o samih sebi. Iz dejstev, ki jih Miss Evans predoči v tako zabavnem stilu, je razbrati z očitno jasnostjo, da navzlic razlikam v vsakdanjih običajih, zunanosti, rasi in veroizpovedi, je temeljna podobnost med ljudmi naše obale veliko večja od teh razlik. Razjasnjenega tega je v dejstvu, da prihajamo vsi iz iste gane vira, le silni potresi, ki so stresali zemljo pred mnogimi stoletji, so nas razkropili v različne dele sveta. Razpršile so poleg potresov ljudi tudi velike povodnji in pa vedno iskanje hrane. Razlike in zunanost ter navade človeka izvirajo torej v glavnem iz prilagoditve različnim podnebnim (klimam) ter geografskim legam in razmeram.

Miss Evans pojasni razlike v barvi polti takole: "Melanin je ime kemikalije, ki daje temno ali rjavo barvo polti. Caroten se imenuje kemikalija, ki daje žolto poltno varvo. Takole pa deluje: Oseba, ki ima v koži mnogo melanina je rjava, temne polti. Drug človek, ki ima v koži mnogo carotena ima žolto rjavkasto polt. Spet drugi ljudje ki imajo v koži majhno količino melanina in nekoliko carotena in katerih polt je fina dovolj, da krvne žile vplivajo na barvo polti, imajo rožnato rjavkasto barvo obraza in polti sploh. Seveda o belem človeku bode najbrže rekli, da je to eno bitij med človeškimi plemeni, ki ne poseduje mnogo melanina, niti carotena... Koža pokriva naše meso in kosti in to je vse čemur služi. Nobenega opravka nima z našim notranjim sestavom ali z možgani. Seveda ima opravka s tem kako izgledamo, toda isto moramo reči o rdečih laseh, velikih nogah ali topem nosu... Isto je z vsemi stvarmi, ki nas delajo različne. To je le zunanost."

Miss Evans objasni in razloži Američane s sledečimi besedami: "Prihajajo iz vseh različnih dežel, z raznolikimi obziri in vsakojakimi navadami v delu in beseli... Vsi sobili različni — ti ljudje iz tolikih različnih dežel. Razlikovali so se med seboj vsaj ko so dospeli v New York oziroma v Novi svet. Potem ko so se naselili v tej deželi so postali enaki v enem pogledu. Bili so vsi enaki, ker so bili vsi Američani. Biti Američanec pomeni, da to nima nobenega opravka s tem kje je bil človek rojen ali kje je prejel živel." Ali, kolikor se tega tiče, niti ne kabin...

Množični zborovski nastop na Opčinah

V nedeljo 8. junija je bil na Opčinah množični zborovski nastop, ki se je pretvoril v splošno ljudsko slavo ter prisrčno manifestacijo slovensko-italijanskega bratstva. Program, ki so ga pričeli z Venturinijevo "Zdravico" je bil v celoti izveden. V svojih govorih sta tov. Furlan in italijanski in tov. Pahor v slovensčini pozdravila vse goste in zbrano množico, predvsem pa zastopnike Italijanskega kulturnega centra in Slovensko-hrvatske prosvetne zveze, ki sta organizirali koncert.

Manevar s svetogorsko podobo

V soboto 7. junija so v zgodnjih jutranjih urah "odnesli neznan" iz goriške stolnice podobo svetogorske Marije, ki bi jo morali prenesti v nedeljo v Solkan in od tam po osmih dneh na njeno staro mesto, na Sv. goro. Z odstranitvijo svetogorske podobe Matere božje se skuša izvajati dejanski pritisk na slovensko katoliško javnost in ustvariti med vernim slovenskim ljudstvom sovražno razpoloženje proti novi Jugoslaviji, v katero področje spada Sv. gora v smislu nove razmejivne črte. Spričo tega dejstva je popolnoma jasno, kdo je "ukradel" svetogorsko podobo. Zločin ima izrazito politično ozadje. Vse ljudstvo ta manevar s svetogorsko podobo odločno obsoja.

Manevar s svetogorsko podobo

Ako verujete v poslanstvo, ki ga vrši "Proletarec", pomagajte mu v pridobivanju naročnikov in strojno oprejanje v njegovem...

NACIJSKA INDUSTRIALISTA, ki sta dobila zaslužno kazeno. Hitler ne bi nikoli mogel svojega fašizma pognati naprej kot ga je brez pomoči kartelov. Na sliki sta obsojenca George von Schnitzer in Karl von Krauch, oba vodilna glavarja svetovnega kartela kemične industrije. Njunj zagovorniki so dokazovali, da so v omenjenem kartelu bili udeleženi tudi magnati ameriških korporacij Standard Oil in Dupont, ampak jima ni pomagalo, ker so nju in druge "taki prijatelji" saj za sedaj pustili na cedilu.

"VSE OKROG NAS"

Stephen Pearceova ocena knjige

Vam je li znano, da medtem ko se pri nas belch medseboj tepemo z udarci, se recimo dva južnoafriška Indijanca stepeta tako, da močno udarjata s palicami po skali in se zmerjata? Kakor tudi, da Eskimovci izvedejo svoje kregje in pretepe na tih način in brez bolečin s prepevanjem žaljivih pesmi nam pram drug drugemu? Ali veste, da ljudje, ki žive v severnih klimah, imajo svetle lase, modre oči in belo polt, medtem ko oni, ki žive v vročih deležah, imajo navadno temnejšo polt, temne oči in temne lase? Ali te razlike v zunanosti in v obnašanju ljudi pomenijo, da so drugačni po svojem notranjem sestavu in duševnosti?

V svoji majhni ilustrirani knjigi pod naslovom "All about U.S." (izdala Capital Publishing Co.) odgovarja Eva Knox na ta in druga biološka, sociološka in zgodovinska vprašanja tako spretno in inteligentno, da se morejo odrasli kot otroci (za katere je knjiga spisana) naučiti precej o samih sebi. Iz dejstev, ki jih Miss Evans predoči v tako zabavnem stilu, je razbrati z očitno jasnostjo, da navzlic razlikam v vsakdanjih običajih, zunanosti, rasi in veroizpovedi, je temeljna podobnost med ljudmi naše obale veliko večja od teh razlik. Razjasnjenega tega je v dejstvu, da prihajamo vsi iz iste gane vira, le silni potresi, ki so stresali zemljo pred mnogimi stoletji, so nas razkropili v različne dele sveta. Razpršile so poleg potresov ljudi tudi velike povodnji in pa vedno iskanje hrane. Razlike in zunanost ter navade človeka izvirajo torej v glavnem iz prilagoditve različnim podnebnim (klimam) ter geografskim legam in razmeram.

Miss Evans pojasni razlike v barvi polti takole: "Melanin je ime kemikalije, ki daje temno ali rjavo barvo polti. Caroten se imenuje kemikalija, ki daje žolto poltno varvo. Takole pa deluje: Oseba, ki ima v koži mnogo melanina je rjava, temne polti. Drug človek, ki ima v koži mnogo carotena ima žolto rjavkasto polt. Spet drugi ljudje ki imajo v koži majhno količino melanina in nekoliko carotena in katerih polt je fina dovolj, da krvne žile vplivajo na barvo polti, imajo rožnato rjavkasto barvo obraza in polti sploh. Seveda o belem človeku bode najbrže rekli, da je to eno bitij med človeškimi plemeni, ki ne poseduje mnogo melanina, niti carotena... Koža pokriva naše meso in kosti in to je vse čemur služi. Nobenega opravka nima z našim notranjim sestavom ali z možgani. Seveda ima opravka s tem kako izgledamo, toda isto moramo reči o rdečih laseh, velikih nogah ali topem nosu... Isto je z vsemi stvarmi, ki nas delajo različne. To je le zunanost."

Miss Evans objasni in razloži Američane s sledečimi besedami: "Prihajajo iz vseh različnih dežel, z raznolikimi obziri in vsakojakimi navadami v delu in beseli... Vsi sobili različni — ti ljudje iz tolikih različnih dežel. Razlikovali so se med seboj vsaj ko so dospeli v New York oziroma v Novi svet. Potem ko so se naselili v tej deželi so postali enaki v enem pogledu. Bili so vsi enaki, ker so bili vsi Američani. Biti Američanec pomeni, da to nima nobenega opravka s tem kje je bil človek rojen ali kje je prejel živel." Ali, kolikor se tega tiče, niti ne kabin...

Manevar s svetogorsko podobo

V soboto 7. junija so v zgodnjih jutranjih urah "odnesli neznan" iz goriške stolnice podobo svetogorske Marije, ki bi jo morali prenesti v nedeljo v Solkan in od tam po osmih dneh na njeno staro mesto, na Sv. goro. Z odstranitvijo svetogorske podobe Matere božje se skuša izvajati dejanski pritisk na slovensko katoliško javnost in ustvariti med vernim slovenskim ljudstvom sovražno razpoloženje proti novi Jugoslaviji, v katero področje spada Sv. gora v smislu nove razmejivne črte. Spričo tega dejstva je popolnoma jasno, kdo je "ukradel" svetogorsko podobo. Zločin ima izrazito politično ozadje. Vse ljudstvo ta manevar s svetogorsko podobo odločno obsoja.

Manevar s svetogorsko podobo

Ako verujete v poslanstvo, ki ga vrši "Proletarec", pomagajte mu v pridobivanju naročnikov in strojno oprejanje v njegovem...

NACIJSKA INDUSTRIALISTA, ki sta dobila zaslužno kazeno. Hitler ne bi nikoli mogel svojega fašizma pognati naprej kot ga je brez pomoči kartelov. Na sliki sta obsojenca George von Schnitzer in Karl von Krauch, oba vodilna glavarja svetovnega kartela kemične industrije. Njunj zagovorniki so dokazovali, da so v omenjenem kartelu bili udeleženi tudi magnati ameriških korporacij Standard Oil in Dupont, ampak jima ni pomagalo, ker so nju in druge "taki prijatelji" saj za sedaj pustili na cedilu.

"VSE OKROG NAS"

Stephen Pearceova ocena knjige

Vam je li znano, da medtem ko se pri nas belch medseboj tepemo z udarci, se recimo dva južnoafriška Indijanca stepeta tako, da močno udarjata s palicami po skali in se zmerjata? Kakor tudi, da Eskimovci izvedejo svoje kregje in pretepe na tih način in brez bolečin s prepevanjem žaljivih pesmi nam pram drug drugemu? Ali veste, da ljudje, ki žive v severnih klimah, imajo svetle lase, modre oči in belo polt, medtem ko oni, ki žive v vročih deležah, imajo navadno temnejšo polt, temne oči in temne lase? Ali te razlike v zunanosti in v obnašanju ljudi pomenijo, da so drugačni po svojem notranjem sestavu in duševnosti?

V svoji majhni ilustrirani knjigi pod naslovom "All about U.S." (izdala Capital Publishing Co.) odgovarja Eva Knox na ta in druga biološka, sociološka in zgodovinska vprašanja tako spretno in inteligentno, da se morejo odrasli kot otroci (za katere je knjiga spisana) naučiti precej o samih sebi. Iz dejstev, ki jih Miss Evans predoči v tako zabavnem stilu, je razbrati z očitno jasnostjo, da navzlic razlikam v vsakdanjih običajih, zunanosti, rasi in veroizpovedi, je temeljna podobnost med ljudmi naše obale veliko večja od teh razlik. Razjasnjenega tega je v dejstvu, da prihajamo vsi iz iste gane vira, le silni potresi, ki so stresali zemljo pred mnogimi stoletji, so nas razkropili v različne dele sveta. Razpršile so poleg potresov ljudi tudi velike povodnji in pa vedno iskanje hrane. Razlike in zunanost ter navade človeka izvirajo torej v glavnem iz prilagoditve različnim podnebnim (klimam) ter geografskim legam in razmeram.

Miss Evans pojasni razlike v barvi polti takole: "Melanin je ime kemikalije, ki daje temno ali rjavo barvo polti. Caroten se imenuje kemikalija, ki daje žolto poltno varvo. Takole pa deluje: Oseba, ki ima v koži mnogo melanina je rjava, temne polti. Drug človek, ki ima v koži mnogo carotena ima žolto rjavkasto polt. Spet drugi ljudje ki imajo v koži majhno količino melanina in nekoliko carotena in katerih polt je fina dovolj, da krvne žile vplivajo na barvo polti, imajo rožnato rjavkasto barvo obraza in polti sploh. Seveda o belem človeku bode najbrže rekli, da je to eno bitij med človeškimi plemeni, ki ne poseduje mnogo melanina, niti carotena... Koža pokriva naše meso in kosti in to je vse čemur služi. Nobenega opravka nima z našim notranjim sestavom ali z možgani. Seveda ima opravka s tem kako izgledamo, toda isto moramo reči o rdečih laseh, velikih nogah ali topem nosu... Isto je z vsemi stvarmi, ki nas delajo različne. To je le zunanost."

Miss Evans objasni in razloži Američane s sledečimi besedami: "Prihajajo iz vseh različnih dežel, z raznolikimi obziri in vsakojakimi navadami v delu in beseli... Vsi sobili različni — ti ljudje iz tolikih različnih dežel. Razlikovali so se med seboj vsaj ko so dospeli v New York oziroma v Novi svet. Potem ko so se naselili v tej deželi so postali enaki v enem pogledu. Bili so vsi enaki, ker so bili vsi Američani. Biti Američanec pomeni, da to nima nobenega opravka s tem kje je bil človek rojen ali kje je prejel živel." Ali, kolikor se tega tiče, niti ne kabin...

Manevar s svetogorsko podobo

V soboto 7. junija so v zgodnjih jutranjih urah "odnesli neznan" iz goriške stolnice podobo svetogorske Marije, ki bi jo morali prenesti v nedeljo v Solkan in od tam po osmih dneh na njeno staro mesto, na Sv. goro. Z odstranitvijo svetogorske podobe Matere božje se skuša izvajati dejanski pritisk na slovensko katoliško javnost in ustvariti med vernim slovenskim ljudstvom sovražno razpoloženje proti novi Jugoslaviji, v katero področje spada Sv. gora v smislu nove razmejivne črte. Spričo tega dejstva je popolnoma jasno, kdo je "ukradel" svetogorsko podobo. Zločin ima izrazito politično ozadje. Vse ljudstvo ta manevar s svetogorsko podobo odločno obsoja.

Manevar s svetogorsko podobo

Ako verujete v poslanstvo, ki ga vrši "Proletarec", pomagajte mu v pridobivanju naročnikov in strojno oprejanje v njegovem...

Razne novice

Porotno sodišče v Trstu je obsodilo na dosmrtno ječo 20-letnega Jožeta Skočaja iz okolice Matorije, ker je 16. aprila umoril voznika Rudolfa Zadnika in Justo Butija iz Trsta, potem ko ju je izvalil v gozd pri Bazovici. — V tržaškem lesnem pristanišču je izbruhnil požar, ki je uničil več skladovnic industrijskega lesa. Skoda gre v več milijonov. — Drzni zlikovci so izropali trgovino z nogavicami v ulici Sv. Lazarja 9, ki je last Franca Kravosa. Odpeljali so okoli 800,000 lir vredne svilene ženske nogavice in druge predmete. Policija poizveduje. — Pri pobiranju granatnih nabojev je eksplodirala granata in usmrtila 40-letnega zidarja Deziderija Čuka. — Nevarno si je pretresel možgane pri padcu s kolesa 63-letni delavec Silvo Angolis iz ulice Media 14. — Tržaška policija je aretirala celo vrsto tržaških občinskih uradnikov, ki so trgovali z odrezki živilskih nakaznic. Med aretiranimi je vsaj 8 načelnikov raznih uradov. — V nekem predoru v bližini železniške postaje na Opčinah so odkrili veliko zalogo municije, ki so jo tam verjetno pustili Nemci ob njihovem begu pred partizani. Našli so okoli 70 zabojev boksarjev in granat od 81 in 88 mm, 200 bomb za možnarje, 364 min, okoli 400 ročnih bomb vseh vrst. — S cigaretnim vžigalnikom je povzročil požar v hiši tatpetnik Franc Rustja, ki je podlegel opeklanam. Njegova žena in 15-letna hčerka Franca sta se plamenov tako prestrašili, da sta skočili s prvega nadstropja in se potokli. Zdravstva se v tržaški bolnišnici. — Pet poštnih uslužbencev iz tržaškega paketskega oddelka se je polastilo več paketov iz Amerike. Pred sodiščem so bili obsojeni Grumbeli, Scaramelo in Pascucci na 2 leti zapora in 25,000 lir globe, Fontano Romilda pa na 4 mesece zapora in 25,000 lir odkodnine. — V noči na 9. junija je v Krminu eksplodiral pekarski stroj, ki so ga profašistični elementi postavili v bližino sedeža italijanske komunistične stranke. Eksplozija je povzročila okoli 15,000 lir škode. — V ulici Lampieri so našli 3 ročne bombe, vrste "Balila", ki so jih pobirale min odstranili.

Drugi fizikturni zlet v Ajdovščini

V Ajdovščini se je zbrala mladina goriškega okraja na svoj drugi fizikturni zlet. Pri nastopu so sodelovali mladinci in mladinke onih krajev, ki bodo priključeni Jugoslaviji. Izkazala se je tudi močna skupina goriškega predela cone A. Popoldanskega nastopa fizikturnikov se je udeležila več tisoč glavna množica. Se dolgo v noč se je razlegalo po ajdovskih ulicah veselo petje. Ljudstvo je bilo veselo spričo odličnega uspeha fizikturnega zleta.

Nova cesta v Brkinih

Pred dobrim mesecem so pričeli graditi v Brkinih novo cesto, ki bo vezala celo vrsto vase z glavno cesto Trst-Reka. Letos bodo na sektorju Javorje-Pregarje zgradili po večini s prostovoljnimi delom 4 km nove ceste. Že v Avstriji in Italiji so govorili o potrebi te ceste, vendar pa je bilo treba nove ljudske oblasti za ureditve načrta nujno potrebne cestne zveze v naših Brkinih.

Help Wanted

1st CLASS MECHANICS AND AUTO BODY MEN

A good percentage with a guarantee of \$75.00 week - Plenty of work - Steady - Finest working conditions - Top wages.

BORGEN CHEVROLET CO.
Your Authorized Chevrolet Dealer
300 So. Main Sioux Falls, S. D.

Koprski dogodki

Znano in povsem utemeljeno je stališče našega ljudstva glede na osebo tržaškega škofa Santina, ki je bil ves čas fašizma eden glavnih stebrov fašistične politike. Škof Santin je postal junak tržaškega šovinizma, od koder prihajajo napadi in bombni atentati na naše ljudi in na naše ustanove. Prav gotovo bi bil fašizem zahteval odstranitve škofa Santina, kakor je bil zahteval odstranitve goriškega nadškofa dr. Sedeja in tržaškega škofa dr. Fogarja, če ne bi bil trdna opora fašistične politike v Juljski krajini. Na množičnih sestankih je istrsko ljudstvo ponovno izražalo željo, da ne želi da bi škof Santin stopil na zemljo, ki jo je ljudstvo samo s potoki krvi in neizrečenimi žrtvami očistilo vseh sledov fašizma. Dne 19. junija zjutraj pa je nenadoma prišel v Koper na parniku "Itala" škof Santin, ne da bi bil o tem prej obvestil krajevna oblastva. Na sebi je imel obleko navadnega duhovnika. Toda ko je ljudstvo iz Koprja in okolice izvedelo za njegov prihod, se je začelo zbirati, izražajoč zahtevo, naj se škof Santin takoj odstrani iz mesta. Množica je vzklikala bivšemu tržaškemu škofu Fogarju, ki je branil ljudstvo pred fašisti. Hkrati pa je izražala svoje razpoloženje v vzklikom: "Proč s škofom, fašističnim polkovnikom!" Ko ni hotel škof sprejeti delegacije ljudstva, je množica predrla kordon Narodne zaščite in vdrla v semenišče. Ko je množica našla škofa, je pravkar prišlo ojačenje Narodne zaščite, ki je škofa zaščitilo. Predstavniki okraj. ljudske odbora so izrazili škofu obžalovanje zaradi dogodka ter pripomnili, da bi se to gotovo ne zgodilo, če bi bila

Mechanics Wanted

MUST BE COMPETENT HIGHEST PAY FOR A-1 MAN BEST WORKING CONDITIONS

Apply
ADDISON-PACKARD
5020 S. Harper Ave.
OAKland 1979

Mechanics Needed

MECHANIC NEEDED
Industrial Sewing Machine Mechanic. Qualified for all type factory machines.

OK SEWING MACHINE CO.
2815 Leavenworth Omaha, Neb.

Dishwasher and Yardman

Good working conditions and salary - Apply after 3 P.M.

MILLER STEAK HOUSE
7211 North Western Avenue

Houseman

Experienced - Pleasant Working Conditions - Good Salary
6 Day Week
Mr. Tate
BRIargate 6161

Girl to inspect Lithograph Plates

NO EXPERIENCE NECESSARY SOME KNOWLEDGE OF FILING 35 HOURS A WEEK—PERMANENT GOOD SALARY

MAKLIN LITHOPLATE CO.

Iz SANSovega urada

3424 W. 26th St., Chicago 23, Ill.

MIRKO G. KUHEL:

Tajnikovo poročilo drugi konvenciji SANSa

(Konec.)

Zadnje mesece so se naši upravni stroški znižali, dohodki pa nekoliko povišali, toda še zdaleka ne enačijo dohodkom iz leta 1943 in 1944. Iz stare domovine pa prihajajo razni apeli, da bi SANS nabavljali raznim zavodom in uradom potrebščine iz Amerike, kinematografsko aparaturu, filmske potrebščine in kemikalije, knjižnim zavodom knjige, revije itd., toda vse le v zameno. Bilanca v upravnem skladu tega ob tem času ne dopušča, obenem pa obstojajo tudi transportacijske zapreke in nevarnost o mogoči izgubi dragocenega materiala. Izjema je le izmenjava knjig, dasi tudi pri knjigah nastaja velika razlika v ceni. Bodoče dohodke je treba v glavnem pričakovati od članarine ter od večjih prirediteljev. Nove dohodke obetajo prinašati tudi novi filmi, ki vzbujajo splošno zanimanje in veliko privlačnost za naše prireditelje. Računati pa je treba, da se bodo porabili ti novi dohodki v glavnem za nabavo omenjenega materiala za staro domovino. Naše podporne organizacije bodo morale še v bodoče biti naklonjene naši ustanovi ter jo primerno podpirati. Obenem pa bomo morali omejiti nekatere subvencije in sicer na podlagi sedanjih dohodkov in SANSovih lastnih potreb. Sploh pa je ves bodoči proračun odvisen od SANSovih bodočih nalog in aktivnosti.

Razne in zaključek

Po dolgem času smo končno lansko leto vendar navezali dobre stike s staro domovino in SANS danes služi kot svojevrstna "clearing house" za kulturno-prosvetne odnose med Slovenijo in njenimi izseljenci v Zed. državah. Kaj takega v preteklosti nikoli nismo imeli in zaradi tega tudi naše rojstne dežele več poznali nismo ob času, ko ji je pretila največja nevarnost in se je v naših sreih zbudil naravni čut, da ji ob njeni najtežji a največkratnji uri priskoči na pomoč. S SANSovo pomočjo, z neustrašenim širjenjem rcsnice in vzbujanjem duhovne miselnosti je v naših dušah zopet zaživel slovenski duh, duh Prešerna, Levstika, Cankarja in drugih nesmrtnih slovenskih velikanov, prerojenje in vstajenje naše narodnostne zavesti, ki nam je ustvarjala voljo in vlivala moč in pogum za vsa naša početja. Narod v stari domovini nas prosi, da se v bodoče ta odprta pot še bolj utrdi, da bomo mi slovenski Amerikanci tolmačili ostali Ameriki prijateljske

težnje slovenskega naroda, oni tam pa se pravilno poučili o pravi Ameriki, o ameriškem ljudstvu, o vsem tistem dobrem in zdravem v karakteristično revolucionarnemu ameriškemu človeku, vsled česar je bila naša nova domovina tako priljubljena in občudovana tja do dobe velikega Roosevelta. Nova Jugoslavija želi sodelovati z nami na vse načine za vzpostavitev bratskih in prijateljskih odnosov med obema deželama. In tako sodelovanje bo pač pripomoglo do čim hitrejšega prijateljskega sožitja narodov in svetovnega miru.

Osebo sem posvetil vse svoje moči, da je SANS ostal v ospredju in vedno kazal tisto življenje, ki so ga njegovi člani v Ameriki in prijatelji v stari domovini od njega pričakovali. Toda to ni bilo zadosti. Naše ameriške slovenske mladine nismo pridobili v svoje vrste v toliki meri kot bi bilo potrebno, dasi smo v nekaterih naselbinah zbudili veliko zanimanje in dobro voljo med mlajšo generacijo za staro domovino. Nismo pa imeli zadosti prilike, da bi se mladina poučila o naših skupnih problemih in jih razumevala. Naša mladina ima že širšo ameriško mentaliteto, SANS pa je manjkalo oficielnega aparata in potrebnega osebja, ki bi skrbel za potrebno publiciteto v angleškem jeziku. Mladina nas še precej razume v slovenski pesmi ne pa v pisani besedi. SANS ni razpolagal s potrebnimi delovnimi močmi niti ne z materialom, ki bi odgovarjal tej potrebi. Nekaj zamujenega se še vedno lahko popravi, ako ne maramo da bi se naša mladina nezavestno ali brezbržno udinjala reakciji. Tudi v mladini mora bodoči SANS dvigniti duhovno miselnost ter ji dati vso mogočo priliko, da raste in se razvija v naprednem duhu, v vzajemnem skupnem delu s starejšo generacijo.

Danes se pač nahajamo v neprijetnem položaju. Gonja reakcije proti Jugoslaviji in proti Slovanom sploh se nadaljuje in raste. Prišel bo čas, ko tudi Amerikanci slovenskega porekla ne bodo izvezti, že sedaj so podvrženi belemu terorju in intimidaciji zaradi svojega porekla. Delavske mase se morajo prebuditi iz svoje pasivnosti in brezbriznosti. Govorimo o železnem zastoru, ki baže zakriva tisti del Evrope, ki vidi svojo zvezdo Danico le v Sovjetski zvezi. Govorimo pa lahko tudi o drugem zastoru, o zastoru, ki za- branjuje slovenskim Amerikan-

CONGRESSMAN DRIPP BY YOMEN

cem in progresivcem sploh obisk Jugoslavije. Ta zastor je našega domačega izdelka. Mar se bojimo, da bi ob povratku v Ameriko ti obiskovalci govorili in poročali drugače kot govorijo Pattersoni in Lane in drugi stari rokopitarji, ki ne razumejo, oziroma nočejo razumeti duha časa? Vsaki dan najdemo druge izgovore — od stare jugoslovanske nevarnosti za ameriške državljanske pravice do zaželjene lakote in neurejenih razmer, ki bi baže pretile prizadetim obiskovalcem. Uradni Washington je bil tako prepričan o prerokovanem pomanjkanju in lakoti v Jugoslaviji to pomlad in poletje, da je odklonil jugoslovanski vladni nakupitev presežka žita, ki plesni po ameriških žitnicah. Odprl pa je svoje žitnice in denarno mošnjo bivšim največjim sovražnikom: Vendar se bodo tudi te žalostne razmere sčasoma izboljšale in mnogim bo dana prilika, da obiščejo Slovenijo in druge dele Jugoslavije. Tudi SANS se bo moral enkrat odločiti, da pošlje svojo uradno deputacijo v staro domovino ter tako vrne milo za drago. Da se to ni storilo že prej, no krive naše finančne razmere kakor tudi zadeva potnih listov, predvsem pa moralna odgovornost. Ker imamo tudi v SANSu nekaj kroničnih nezadovoljnih, dasi dobronamernih članov, ter da se izvrševalni odbor razreši zadevne odgovornosti, naj konvencija sama odloči o tem vprašanju, novi odbor pa ga naj po možnosti izvede. Taka deputacija bi storila obilo koristnega, kajti v nekaterih ozirih nas naši rojaki v Jugoslaviji še ne razumejo. Naš položaj, da smo z našimi tu rojenimi potomci postali slovenski in jugoslovanski Amerikanci, je še vedno neodumljiv. Očitajoči prst pa zopet kaže na preteklost, ko ni bilo nobene ustanove v Zed. državah, ki bi naš novi položaj pravilno tolmačila v stari domovini.

Stavka puljskega delovnega ljudstva

Množice delovnega ljudstva v Pulju so nadaljevale z velikimi demonstracijami proti politiki Zavezniške vojaške uprave. Nad 10.000 ljudi je odkorakalo pred palačo Vojaške uprave in zahtevalo odgovor na svoje zahteve, predložene 28. maja. Množica pa je prodira policijske kordone in zahtevala, da sprejme predstavnik Zavezniške vojaške uprave njeno delegacijo. Ko je prišlo sporočilo, da ni mogoče dati odgovora, ker je pristojni častnik odsoten, je množica krenila na trg Foro, kjer je bila proglašena splošna stavka, ki bo trajala, dokler ne bo dala Zavezniška vojaška uprava pozitivnega odgovora na zahteve puljskega ljudstva.

Demokratična organizacija tržakov vseučiliščnikov

Skupina italijanskih in slovenskih vseučiliščnikov je ustanovila tržaško federacijo, ki povezuje dijakke, vpisane na tržaškem vseučilišču. Člani te federacije so lahko slušatelji tujih univerz, ki stalno bivajo v Trstu. Med drugim hoče tržaška vseučiliška federacija izboljšati položaj na tržaški univerzi in urediti težko socialno stanje njenih slušateljev. Hkrati bo zahtevala ustanovitev stolice za slovenski jezik. Tržaška federacija vseučiliške mladine bo pristopila k Mednarodni zvezi, demokratični organizaciji, ki predstavlja dijaško mladino vsega sveta in ki bo vodila borbo za mir in demokracijo v svetu, zlasti za demokratizacijo šole ter univerze.

Se zmerom odvažajo v Italijo industrijsko napravo

Po takozvanem Devinskem sporazumu je bilo dogovorjeno, da bodo skušale vojaške uprave v obeh conah zagotoviti redno življenje, torej tudi preprečiti kakršnekoli spremembe gnotnega stanja. Toda Zavezniška vojaška uprava v Trstu se tega dogovora ne drži. Dejstvo je, da so odpeljali od 12. junija 1945 dalje iz cone A 25 elektromotorjev, 11 električnih vlakov, 16 parnih lokomotiv, 25 Diesellovih lokomotiv. V zadnjem času se množijo primeri odvažanja naprav in materiala iz onega dela goriškega okrožja, ki mora pripasti Jugoslaviji. Primerilo se je tudi, da je Zavezniška vojaška uprava dopustila poškovanje hiš, parkov in gozdov. Zaradi tega je predsednik delegacije Vojaške uprave Jugoslovanske armije pri Zavezniški ekonomski komisiji poslal sekretarjatu Komisije v Trstu protestno pismo, v katerem se ugotavlja, da se pripravljajo odpeljati naprav v tovarni za cement in v tobačni tovarni iz Pulja.

Tržaški športniki v Beogradu

Dne 17. junija so dospeli v Beograd s posebnim vlakom fizikalni brigadi iz Trsta in Slovenije. Tržaška športna mladina je bila kljub napornemu potovanju vesela in razgirnata. Tržaški športniki so navdušeni nad prijaznostjo in gostoljubnostjo Beograđanov.

Svetovni metež in nered v znamenju razrednega boja

(Konec s 1. strani.)

jo odnosi med Washingtonom in Beogradom vedno bolj hladni. Maršal Tito je v svojem poročilu federativni skupščini dejal, da je želja jugoslovanske vlade živeti z Zed. državami v čimbolj prijateljskih odnosih. In če tega prijateljstva sedaj ni, je dejal, je krivda druga, ne na njegovi strani.

Tako ni med Zed. državami in Jugoslavijo še nobene prave trgovske pogodbe, ne organiziranega prometa, ne dobro hotelih diplomatskih odnosov.

Umevno, da je bila v teh okoliščinah jugoslovanska vlada ena izmed prvih, ki ni hotela poslati na od. Amerike sponsorirano ekonomsko konferenco v Pariz nikakršnega zastopstva.

Boj "ideologij"

Tu mnogi kolonec trdijo, da smo v taki politiki zaradi vere v demokracijo, vsled vere v civilne svobodščine in ker je naše pravilo, da naj ima vsak človek pravico lastovati kolikor si more imovine postavno pridobiti.

Sovjetska unija je to pravilo zavrgla ob svojem postanku in zavrgla ga je nova Jugoslavija, Bolgarija, Albanija, in odpravljala ga Madžarska, umunija in Cehoslovaška.

In o socializaciji govore v sovjetski coni Nemčije, v Belgiji, v Franciji, na Angleskem itd. Namen naše nove takozvane doktrine pa je pomagati staremu redu, da se ohrani. Torej načelu "svobodnega podjetništva". Ali bolje, kapitalizmu.

Pri nas je močan in uspeva. V krizi leta 1929-32 je bil v krizi in bi se zrušil, ako bi ga Roosevelt ne rešil s svojimi socialnimi ter drugimi reformami. V Evropi pa je skrahiral in ga tudi naš državni tajnik Marshall ne bo mogel oteti.

In ne na Kitajskem, ne v Koreji. Začasno morda le na Japonskem in v anglo-ameriški coni Nemčije, toda na ameriške stroške.

Pišite po novo knjigo "Slovensko-ameriška kuharica" v Proletarčevu knjigarno. Cena \$5.00. Naročite si jo še danes.

KOMENTARJI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

sila tudi SANSova in ZOJSova deputacija. Toda prej in posebno še od kar je izven urada piše zoper Jugoslavijo in dokazuje, da je mirovna konferenca, sklenjena z Italijo, krivična. Priporočila, naj bi naša vladna propaganda ljudstvu v Italiji dopovedala, da le Zed. države so se r. a. mirovni konferenci v Parizu zares potegovale, naj Trst s svojim zaledjem vred ostane pod rimsko vlado in da se to ni zgodilo, je kriva trdoglavost sovjetske vlade. Ker je Sumner Welles poklicni diplomat, bi bilo zanj boljše, ako bi Italije ne sčeval, ne dregal v Jugoslavijo, pač pa raje priznal, da je šlo Italiji v mirovni pogodbi veliko boljše kot pa bi zaslužila. Kaj, če bi Mussolini in Hitler zmaga! Mar bi bila ona dva toliko radodarna kot je sedaj tista ameriška diplomacija, ki flirta z italijansko reakcijo in intriguira proti Titovi vladi? Ej, tedaj bi tudi Amerika plačevala svoj poraz in v Rimu, v Berlinu, in v Tokiu ne bi imeli z njo nobenega usmiljenja.

Anglešem je ostalo v Grčiji veliko municije, ki se je bi radi iznebili. Zastonj jo Grkom ne dajo — pravijo, da so grški vladi že dovolj pomagali — zato je tiste angleške zaloge kupila ameriška vlada. Tako poroča E. R. Noderer v čikaški Tribuni. To ni sicer v korist mirnemu, demokratičnemu razvoju na Grškem, je pa v podporo kralju ter njegovemu režimu.

Normalne razmere v Evropi se le polagoma ustvarja. V nje škodo se jo deli v zapadni in vzhodni blok. Tega ne bi bilo, če se bi ameriška vlada toliko ne zapletla v boj za ohranitev našega ekonomskega sistema v nji. A države takozvane ruske sfere grede svojo pot. Nedavno so sklenile medsebojno trgovsko pogodbo Bolgarija, Madžarska in Rusija, ima je Jugoslavija z vsemi temi državami in pripravljajo se svojo ekonomijo graditi na še bolj vzajemni podlagi.

Kitajska je dobila od zavezniške relifne akcije skozi vso dobo 2.076.956 ton živeža. Sedaj, ko je UNRRA prenehala, podpiramo Chiang Kaisekovo Kitajsko direktno iz vsega blagajne. A

tam še niso zadovoljni in nas strašijo s "komunizmom", če ameriške datjave ne postanejo vrede kot so.

Prihod jugoslovanskega generala v Trst

Dne 31. maja je prispel v Trst jugoslovanski generalmajor Banjina Anton, poveljnik 5.000 jugoslovanskih vojakov, ki bodo prišli na Svobodno tržaško ozemlje v smislu sklepov mirovne konference. Na Opčinah ga je sprejel ob prihodu ameriški general Moore, ki bo ostal na Svobodnem tržaškem ozemlju kot poveljnik ameriških vojakov. Po obisku Devina in Mjramarja se je generalmajor Banjina vrnil v cono B. Obisk ni bil uraden. Oba generala sta se sestala, da se seznanita, ker bosta na bodočem Svobodnem tržaškem ozemlju sodelovala kot poveljniki svojih vojaških edinic. V jugoslovanskih vojaških krogih uživa generalmajor Banjina velik ugled kot vojaški strokovnjak in vojak. V borbi za osvoboditev Trsta je sodeloval kot poveljnik divizije.

Srebrni umetniški jubilej

V juniju je proslavljal 25-letnico svojega plodnosnega umetniškega, odrskega ustvarjanja, igralec in režiser Slovenskega narodnega gledališča v Trstu Milan Košič. Med drugo svetovno vojno je doživel gorje in v raznih nacističnih taboriščih v Nemčiji. Po osvoboditvi je prišel v Trst in obogatil celo vrsto svojih odličnih odskih likov z novimi stvaritvami. Slovensko ljudstvo Trsta in Primorja izraža prijubljenemu umetniku svoje čestitke.

Politika odprtih vrat

Profesor Wm. McGovern, ki poučuje na čikaški Northwestern University, zahteva izboljšanje ameriške špijnske službe v državah sovjetske sfere in ob enem urgira našo vlado, da naj si izvzuje v njih ekonomsko politiko odprtih vrat. Na nesrečo je ta učenjak pozabil, da imamo baš mi v tej deželi najstrožje tarifne predpise in zato vodimo v ekonomiji politiko zaklenjenih, ne pa odprtih vrat.

Chicago and Northern Illinois . . . Future Medical Capital of the World

OZEMLJE Chicago in Severnega Illinois, ki je že po vsem svetu znano po svojih medicinskih šolah, znanstvenih raziskovalnih institutih in velikih bolnišnicah z obilnim osebjem, bo še nadalje privabljal važne medicince z vsega sveta.

V prihodnjih par letih bo ozemlje Chicago in Severnega Illinois zavzelo prvenstvo nad vsemi medicinskimi središči v zgodovini.

Illinoiska univerza in univerza Loyola, Državni department za javno blaginjo in Veteranska administracija bodo postavile skupino novih zgradb za proučevanje javnega zdravstva, industrijske in letalske medicine. Univerza Northwestern pa ima v svojem programu, da zgradi deset novih poslopj, vključivši zgradbo instituta za raziskavo medicine na poljih srčne bolezni, raka in visokega krvnega pritiska. Druga poslopja v tej skupini bodo povečala svoje prostore za specialne študije medicine, bolniško oskrbo in šole za bolničarke. Kot del tega načrta bo Veteranska administracija zgradila svojo bolnišnico, Mercy bolnišnica pa bo postavila bolnišnico za tisoč postelj in raziskovalno središče.

Se drugi program na tem polju pa ima v načrtu Čikaška univerza. Zgradila bo štiri poslopja za atomsko raziskavo, poleg tega pa institut za radiobiologijo in biofiziko. Vodilo se bo obširno raziskovanje glede novih možnosti v

medicini, zlasti pa o raku, kar je prinesel na površje razvoj atomske raziskave. Več drugih skupin je naznanilo načrte, ki predstavljajo skupno svoto več kot 200 milijonov dolarjev, ki bodo dani za bolnišnice.

Bodoče svetovno vodstvo na polju medicine je zagotovljeno Chicago in Severnemu Illinoisu.

TERRITORIAL INFORMATION DEPARTMENT
Marquette Building—140 South Dearborn Street, Chicago 3, Illinois—Phone RA 4444 1517
COMMONWEALTH EDISON COMPANY

"PROLETAREC"

je v novi Jugoslaviji dobrodošel list.
V prejšnji je bil prepovedan.

Naročite ga svojem. Stane \$3.50 za celo leto. Pol leta \$2.

Naročite ga čitalnicam ter bralnim društvom v vaših rodih krajih.

V starem kraju tudi žele, da jim naročite

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

Stane za stari kraj \$1.65. Z lanskim letnikom popeljemo oba za \$3. Dve knjigi za tri dolarje. Tiskovni urad slovenske vlade želi, da pošljemo ljudem tam čimveč izvodov Proletarca in Družinskega koledarja

Ne odlašajte! Pošljite naročilo takoj!

Človek z znanjem, a brez energije, je kakor lepo opremljena hiša, a brez stanovalcev.

TAFT-HARTLEY JUST A STARTER

Congressman Howard Smith, the Virginian who helped sponsor the distastful "can't strike" law that bears his name, gave a hint—just a slight hint—of what the future holds for workers of America.

Rep. Smith told the House that the new Taft-Hartley law may not be sufficient to stop the calamity of a national coal strike.

We are certain the Congressman is correct. The new law will not be sufficient, any more than the Smith-Connally law was sufficient, to give the owners of America a free hand in exploiting the nation's resources and making continuously-mounting profits out of the labor of workers.

And, since not enough has been accomplished by the law already enacted, the American people may be quite sure that more will be done—and more and more and still more—to bind workers with the controls of a super government.

Of course we qualify the above gloomy prediction with an "IF"

Labor will be forced to accept an ever-increasing degree of control if the private-profit system is to remain the way of life for this country.

The reason we believe that is because the profit economy has become thoroughly socialized under private ownership it can no longer function without government aid. The reason why labor is being hit with legislative restrictions is that the system needs the kind of laws that are being made and will be made in the future. To stop that kind of lawmaking, to keep it from growing until it wipes out the last vestige of workers' freedom, private capitalism itself must be scrapped.

We would like the workers of America to understand that, because until they do there is scant hope they will be able to unite their efforts for the inauguration of a new economy under which wealth will be produced for human welfare and distributed on the basis of service rather than ownership.

Also because we don't want to pass through an era of American fascist control.

However, unless the workers set up a system under which they can produce abundance for themselves, then production must be planned and controlled by somebody who has the interest and initiative to do so. In either case, those who do the planning will be the bosses and, under a private-profit economy, that means the workers will be regimented and bossed by means of whatever laws are necessary.—Reading Labor Advocate.

A SAD STORY ON GREECE

Hard upon the Greek government's note to the United States promising the fullest cooperation in carrying out the American-financed \$300,000,000 rehabilitation plan came the word that seventeen former E. L. A. S. soldiers had been executed in the Aegina Island fortress. It is significant that these men had been under sentence for two years and that their execution had been stayed by protests from the British Labor Party and fifty members of the British Parliament. But America is far away, its Congress not so sensitive to acts of tyranny this side of the iron curtain. And anyway, is not the Greek government the sagging bulwark of democracy that we are determined to shore up? The Greek government, in its note to us expressing its willingness to have us virtually take over the running of its economy, stressed its determination to compose internal differences. But how this was to be done was clarified in another section of the note: "Aid given for military purposes will be used for the restoration and maintenance of internal order." Nothing could be clearer. Full partnership in the economic reconstruction of Greece involves also full partnership in the policy of a regime which, since "liberation," directed a campaign of terror against all who oppose it. Is this acceptable to the American people? Can we with a straight face and clear conscience urge an international bill of rights at Lake Success and actively support the violation of the elementary rights of human beings in Athens?—The Nation.

A Common Economic Language

In a world searching desperately for common denominators of human experience, cooperatives have an important contribution to make.

Here is a common economic language understood by all because it springs universally from man's desire to work with his fellowmen. A college professor in Cambridge, a coal miner in England, a fisherman in Sweden and a wheat grower in Australia—men of all tongues—and from all walks of life—sharing a common experience.

Cooperatives hope to make an important contribution in world trade. They seek to trade for mutual benefit. Control of the world's oil supply has long been a touchy problem, a natural breeding ground for intrigue and war. If we can bring to that trade the principle of service to the ultimate consumer thru the development of international cooperative trade in oil, we will begin to have democracy in international economics to parallel our efforts toward democracy in world government.

The International Cooperative Alliance and its hundreds of thousands of small local cooperatives thruout the world are meeting not only the imperialistic variety, but all forms of economic and social exploitation today. In their quiet and peaceful procedure they are raising the real standards of living for their millions of members. They are patterns of human teamwork for human welfare.

One cannot experience this tremendous undertaking of peace without the realization that it is not within the province of one group or one nation to light the way. Our world task today calls

for total mobilization in what is clearly the most important human adventure in man's history. In this spirit the International Cooperative Alliance welcomes every possible mission and challenge toward the achievement of world peace.—Murray D. Lincoln, in recent speech to American Ass'n for the United Nations.

UMW GIVES \$575,000 FOR SILICOSIS STUDY

Union's Huge Grant to College For Research and Treatment of Miners

Something unique in the way of endowments to universities came from a labor union—the United Mine Workers.

The U. M. W. announced a \$575,000 grant to Jefferson Medical College at Philadelphia and White Haven, Pa. The fund will be used to finance five years of research and treatment in the field of silicosis and other occupational diseases from which miners suffer.

College authorities voiced deep gratitude. They said the gift will make possible creation of a special research department, as well as the training of students, internes and physicians in the problems of silicosis. Much of the work will be carried on in the large Jefferson hospital, where treatment will also be given to miners who are victims of the disease.

Shoppers Buying Less

That consumers are buying less food than last year is indicated by a government report. It places dollar volume of sales about 10 per cent above a year ago, but food prices are 45 per cent higher. That means a 35 per cent drop in sales.

THE MARCH OF LABOR

The AMA At Work

A flood of propaganda is being poured out on hapless Americans against a national plan of hospital and sickness insurance—some from Boston, Chicago, and even from Australia.

This represents the fine hand of the American Medical Association and its arch assassin of social insurance—Dr. Morris Fishbein, and it is high time the lies and misrepresentations of that gentleman and his association be curbed.

There is no intent on the part of President Truman, in his recent recommendations, or in others who favor hospitalization for those in need, to cut the doctor out of his fees. Nor is it the intention to establish a system of social medicine.

All that is asked, and all that ought to be done at the moment, is the establishment of some form of prepaid insurance, probably through social security.

Private insurance companies have their place in that fine field, it is true, but too many now covered by social security are not covered on hospital or sickness insurance needs and the federal government is the logical agency to provide for these needs.

Prepaid hospitalization insurance and sickness insurance need not regiment workers, nor preclude their choice of physicians to minister to them. All such forms of insurance should do, at least at the start, is to build up funds for paying the bills when the going gets rough—and that is when a man or member of his family require hospitalization or a small income during illness of the wage-earner.—The Progressive Miner.

Where Army Money Goes

The Washington "Post" assigned one of its "star reporters" to write a series of articles urging more money and men for the army. He interviewed generals, visited military posts, and did a good propaganda job for the "Brass Hats." However, he made one significant slip.

Only 28 officers and enlisted men are at Camp Campbell, Kentucky, he said, but "an 18-hole golf course and a 25-acre artificial lake, stocked with game fish, are just being completed there."

The 16 officers at the camp will enjoy the golf course and lake, but such things cost a lot of money. Other army posts spend millions on similar luxuries for officers, while the War Department spreads propaganda that Congress is "starving national defense."—Labor.

Mr. Wilcox Indulges In Loose Talk

Here is a minor example of anti-union propaganda: At a meeting of the American Institute of Accountants in Washington, Edward B. Wilcox of Chicago declared that the accounts of labor unions should be audited "and their financial position made public for use in all labor-management wage negotiations."

Now it happens that the books of all labor unions are very carefully audited and the results are placed before the members, but what we would like to know is how the books of a labor union can influence wage negotiations. Are wages to be based on the surplus in the union treasury? If so, the boss is not likely to benefit, for union treasuries are not bulging with cash.

Unfortunately, while Mr. Wilcox does not know what he is talking about, his "views" will be given wide publicity by the newspapers and a lot of people will imagine he's engaged in some kind of important reform.—Labor.

Judge: "Your profession."
Witness: "Agricultural expert."
"What was your father?"
"A farmer."
"And your grandfather?"
"A peasant."
—Exchange.

Do Tell, BCRI

Bituminous Coal Research Institute recently widely publicized a press release in which they said: "The American Public is still little aware of the fact that the Bituminous coal miner in terms of wages, is at the top of the industrial worker."

Well, what do you know about that?
Carpenters in St. Louis recently got their pay up to \$3.20 an hour. Printers all over the country are averaging \$60 to \$70 a week for a 37 1/2 hour week.

Coal miners get \$1.16 an hour, and we challenge any printer or carpenter to go to work in a coal mine—EVEN AT HIS \$2.20 AN HOUR OR \$60 TO \$70 a week!

The worst part of such poppycock as published by the BCRI is that a lot of people believe it without knowing the true facts.—The Progressive Miner.

SPEED!

A jet-propelled army plane is new queen of the air. Flying at speeds sometimes above 632 miles an hour, it set a new world's record at tests on a California desert.

The title previously had been held by a British plane, which had a 616-mile-an-hour record.

It's not the heat and humidity that makes us hot under the collar. It's the stupidity of humanity.

Signs of the Times

"There are indeed two wings of business men, one facing the future, the other looking backward to the 'good old days'."—Louis Stark, N. Y. Times.

The end of the little six-cent signs on candy counters was brought closer last week by the announcement of wholesale price cuts by several producers and a return to nickel bar manufacture by others who hitherto have been making the dime size.—Chicago Sun.

"The guaranteed wage used with care, with full recognition of its limitations, and with eyes open to dangers in exceeding those limitations, can become an integral part of a rounded program for greater security, for harmonious industrial relations, and for a more lasting prosperity."—Latimer Report.

The profits of 149 companies in 15 industrial groups for the first three months of 1947 averaged 282.7 per cent over their profits for the same period in 1946.—Wall Street Journal.

"Union members have a much more direct interest and a more direct voice in the way their unions are run than most citizens have in the affairs of their own city."—Secretary of Labor Schwellenbach.

"When we look at the press as a whole, we must conclude that it is not meeting the needs of our society. The Commission believes that the failure of the press is the greatest danger to its freedom."—From report of Commission on Freedom of Press, financed by Time Magazine and Encyclopedia Britannica.

The only sure road to world peace is food for starving, not guns for decadent governments.—Henry Wallace.

It costs no more to raise a child than to own an auto, but the number of auto owners is rising while the birth rate in the United States is actually declining.—Prof. Oliver E. Baker, University of Maryland.

Collaboration with the Soviets cannot continue as a one-way traffic.—Anthony Eden, former British foreign secretary.

The dangers to world civilization from another world war are greater today than they were between the wars.—British Prime Minister Clement Attlee.

Films are meant for entertainment. If anyone has a "message" for the public, let him call Western Union.—Marvyn LeRoy, film director.

The one and only road to peace is a program of action based on a priority not of political reliability but of human needs.—Henry Wallace.

A Prayer to Mother Labor

Now, shall America and Russia war?

And Fear again be made the world-wide law?

Our savage borbears knew long years ago

When minds were clouded and when brows were low?

Must we destroy the good the Race has wrought?

And all the Great Inventions, travail brought,

Be used to rear Empires built on Slaves,

And Lying Monuments o'er Conscript's graves?

Forbid it, Mother Labor! Ere worse comes,

Sound far and wide your tocsins and your drums!

Compel your legions to One-Unionize

And cleanse all Earthlands of "Free Enterprise."

She: "I see dark spots in front of my eyes."

He: "Yep! I'm planning on parking in one of them."

Bride: "I don't want any more flour like you sold me last week."

Grocer: "What was the matter?"

Bride: "It was so tough my husband couldn't eat the biscuits I made with it!"

Army Sergeant to Draftee: "Have you any preference?"

Draftee: "Yes, sir."

Army Sergeant: "What would you like to be?"

Draftee: "An ex-serviceman with a pension."

PRESIDENT IKE

General Dwight D. Eisenhower is so attractive a personality that it is easy to forget that he is a five-star general; and easy also, in considering the rather sensational news of his appointment as president of Columbia University, that he is not an educator. Yet even as that fact obtrudes, so does the reflection that the duties of the president of Columbia University have very little to do, strictly speaking, with education.

His task, in relation to the university, is one of coordination and administration. Columbia is so large and so complex that one man would be unable to direct it in all its ramifications or to impose his will or any neat theory upon it. It is so large and so complex that in a sense it must run itself. Each department determines its own policy—and the ultimate authority in the rare cases when it is invoked, is exercised by the trustees, who delegate their power, whether to president or department, only on sufferance.

The president's larger job is to represent the university to the world and, to put it bluntly, keep funds flowing into the institution's coffers. This being so, he must be a public figure who commands the respect of a wide range of opinions and interests. General Eisenhower is demonstrably a good organizer and a good administrator. Moreover, there is little reason to doubt that he will be able to conquer and "contain" the sources of Columbia's income and meanwhile keep up a workable liaison with the Board of Trustees. And it is a matter of satisfaction that while in the nature of the case he must fulfill and will be quite capable of fulfilling the functions of a "stuffed shirt," he himself has no resemblance to the species.

As a public figure, and particularly as a five-star general, he has another qualification which is not to be minimized. For all his medals, he is a man of peace; he has often reiterated his belief that education is the most effective weapon against war. As a retired general and the head of a great university he can throw his prestige and his knowledge against the military mind that thrives on war and rumors of war. "Your business," he said to a graduating class a year ago, "is to put us out of business." He is now in a position to assist in that enterprise.—The Nation.

IS THE HOT WEATHER TO BLAME?

Distinguished gentlemen are indulging in a lot of unfortunate talk these days.

General Eisenhower tells a Senate committee that our army is a "poor second" to that of Russia. If that be true, then there is something wrong with General Eisenhower and his associates. They have had billions to spend. The suggestion that they have been "starved" by Congress is nonsense.

Incidentally, we are willing to bet a dollar against a plugged nickel that Uncle "Joe" Stalin doesn't think our army is a "poor second."

Glaring headlines in Washington newspapers announce: "The army doesn't rule out the possibility of another war in 1948." That story, like General Eisenhower's declaration, is calculated to scare Congress into appropriating more money.

Chancellor Robert M. Hutchins of the University of Chicago—a young gentleman for whom we have profound admiration—says: "We have, at the most, three years to forestall annihilation."

We must form a world government, he insists, and then begin practicing "universal brotherhood."

Now, everyone knows we couldn't form a "world government" in three years, even if everyone in America were willing to join the crusade. That being true, there is no way we can avoid "annihilation" within the next three years—if we accept Dr. Hutchins as a prophet.

We will bet Chancellor Hutchins another dollar against a plugged nickel that we will be here three years from now and that will survive despite the fact that there isn't any "world government."

Perhaps it's the hot weather, but we submit it is about time for our "leaders" to "talk sense."—Labor, Washington, D. C.

No Valid Excuse For Losses Now

We note, with considerable misgivings, that several of the smaller CCW-affiliate local co-op societies have been showing red ink in their annual or semi-annual audit reports. Some have even continued in the red, for several successive audit periods, thus taking considerable bites out of their net worth.

We are in no position to know, in most such cases, what the underlying cause or causes may be for operating at a loss. In some co-ops it may have been poor management, in others indifferent direction by the board, or the red ink may be due to the much more serious and basic illness of uninformed and consequently disloyal membership. But whatever the reasons, operating at a loss during these high and ever-rising prices is a most alarming phenomenon! If a business can't operate in the black now, what will happen to it when the prices start tobogganing and heavy inventory losses must be absorbed?

Fortunately, there are not many of these red-ink co-ops among CCW's 200-odd local affiliates. But there shouldn't be any! It behooves every member of every such co-op to do his utmost to correct the situation, and it is imperative that the other co-ops, thru their Central Co-op Wholesale, give the weak sisters all possible aid and advice. We should not have to erect any co-op tombstones after the next crash. Cooperative businesses, more than any other businesses, have been amply warned by the Movement's own farsighted economists that a deflation-crash is bound to follow the artificial inflation-boom.

Regardless of the size of the co-op on which a crash writes "here lies," the entire co-op movement takes a setback when a co-op fails. A failure psychologizes an entire locality into distrust of the entire co-op business idea. When a private business fails, nobody cares much, because nobody except the owner had a stake in it. But when a co-op fails, it is a different story, for the entire community, even the nonmembers, felt closer to it.

So it's up to the manager, board, and membership of every red-ink co-op to take effective action while there is still time. The regional can help, but the basic job of nursing their sick co-op child back into robust health must be done by the people who own it.—The Cooperative Builder.

GENERAL WARNS AGAINST MILITARISM

General Merrit A. Edison, who won the Congressional Medal of Honor during World War II, is about to quit the "fighting Marines" and take a job as chief of safety in Vermont. The reasons he gives for the change are really the important part of his story.

"I am returning to civilian life because of the assumption of power by the military in Washington," said the general. "When we have reached the point where the military are directing instead of supporting, this country's policy, we are far along the road to losing what this country has stood for."—Labor.

Consumers Rebel

During the first four months of this year retail liquor sales in Washington dropped 35 per cent. High prices are given as the reason.